VĂN HÓA

CƠ QUAN CỦA BỘ VĂN HÓA, THỂ THAO VÀ DU LỊCH

NĂM THỨ 68
THỨ HAI
13.10.2025 (22.8 Ất Tỵ)
Số 123 (4257)
www.baovanhoa.vn
Email: baovanhoa@fpt.vn

CHÀO MỪNG ĐẠI HỘI ĐẢNG BỘ CHÍNH PHỦ LẦN THỨ I, NHIỆM KỲ 2025-2030

KIẾN TẠO THỂ CHẾ, KHƠI DẬY SỨC MẠNH VĂN HÓA DÂN TỘC

● Đại hội đại biểu Đảng bộ Chính phủ lần thứ I họp phiên trù bị

[3, 4+5)]

Ủy viên Bộ Chính trị, Bí thư Đảng ủy Chính phủ, Thủ tướng Phạm Minh Chính chủ trì phiên họp trù bị Đại hội, ngày 12.10, tại Hà Nội — Ảnh: NHẬT BẮC

VĂN HÓA & **SUY NGẪM**

Khoảng cách… ở "phố đường tàu"

● ĐỖ CAO HUYỀN

Mới đây, trong một video dài mấy chục giây ghi cảnh đoàn tàu vào ga Hà Nội va quệt, hất tung dãy bàn cà phê kê sát đường ray, tiếng la hét, những chiếc cốc văng tung tóe, vài du khách còn cầm điện thoại chưa kịp hạ tay... Người đăng clip viết một câu ngắn gọn: "Đây là lý do cần chú trọng vấn đề khoảng cách ở phố đường tàu Hà Nội".

"Khoảng cách", mới nghe tưởng như chuyện đo đếm vài gang tay, nhưng lại là bài toán khó chưa tìm được lời giải: Khoảng cách giữa hiếu kỳ và an toàn; giữa miếng cơm của cư dân và nguyên tắc của an toàn đường sắt;

(Xem tiếp trang 2)

LỄ HỘI VĂN HÓA THẾ GIỚI TẠI HÀ NỘI LẦN THỨ NHẤT:

Tinh hoa hội tụ, lan tỏa yêu thương

[8+9]

TỪ *ĐỒI HÀNH XÁC* NHÌN LẠI CÔNG TÁC PHÁT HÀNH VÀ TRUYỀN THÔNG ĐIỆN ẢNH:

Khi phim Việt "cô độc" trên chính sân nhà

[10]

Pickleball, e-Sport và bước chuyển mình của thể thao Việt Nam

[15]

Tổng Bí thư Tô Lâm dự Lễ kỷ niệm 80 năm Ngày truyền thống LLVT Quân khu 4

Sáng qua 12.10, tại Nghệ An, Đảng ủy, Bộ Tư lệnh Quân khu 4, Bộ Quốc phòng tổ chức trọng thể Lễ kỷ niệm 80 năm Ngày truyền thống Lực lượng vũ trang Quân khu 4 (15.10.1945 - 15.10.2025) và đón nhận Huân chương Hồ Chí Minh. Tổng Bí thư Tô Lâm, Bí thư Quân ủy Trung ương dự và phát biểu chỉ đạo.

Phát biểu tại Lễ kỷ niệm, Tổng Bí thư Tô Lâm, Bí thư Quân ủy Trung ương bày tỏ, trên dải đất thiêng liêng của Tổ quốc, Quân khu 4, vùng đất lửa, tuyến lửa anh hùng, mỗi tấc đất, thước trời, mét biển đều thấm đẫm mồ hôi, xương máu, sự hy sinh và ý chí kiên trung. Đây là phên dậu vững chắc của Tổ quốc, là vành đai thép giữ yên bờ cõi trong muôn vàn bão táp chiến tranh, đồng thời là hậu phương lớn của tiền tuyến lớn, bền bỉ chi viện sức người, sức của để làm nên thắng lợi vĩ đại của đất nước, của dân tộc. Dải đất này cũng là "địa linh nhân kiệt", nơi sản sinh, hun đúc nên bao anh hùng, danh nhân, nhà cách mạng, nhà văn hóa lớn, những người đã góp trí, góp dũng, góp nghĩa cho non sông. Con người Quân khu 4 mang cốt cách trung dũng, kiên cường, nghĩa tình, thủy chung: Khi đất nước gian nguy thì sẵn sàng hiến dâng tất cả vì non sông, đất nước. Khi hòa bình dựng xây thì cần mẫn, sáng tạo, khát vọng vươn lên...

Thay mặt lãnh đạo Đảng, Nhà nước, Tổng Bí thư nhiệt liệt chúc mừng những chiến công, thành tích to lớn, sự trưởng thành, lớn mạnh và truyền thống vẻ vang của lực lượng vũ trang Quân khu 4 trong suốt 80 năm qua; chúc mừng Quân khu 4 được nhận phần thưởng cao quý của Đảng và Nhà nước trao tặng: Huân chương Hồ Chí Minh. Tổng Bí thư khẳng định, dựng nước phải đi đôi với giữ nước, lo giữ nước từ khi nước chưa nguy là bài học lịch sử, truyền thống quý báu, tư tưởng chiến lược, trở thành quy luật trong sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc của dân tộc.

Tổng Bí thư Tô Lâm trao bức tượng Chủ tịch Hồ Chí Minh tặng Quân khu 4 Ảnh: TTXVN

Để hoàn thành tốt chức năng, nhiệm vụ của đơn vị cấp chiến dịch, chiến lược của Bộ Quốc phòng trên địa bàn trọng yếu của đất nước, Tổng Bí thư đề nghị tiếp tục quán triệt sâu sắc tư tưởng quân sự Hồ Chí Minh, đường lối quân sự, quốc phòng của Đảng, nhất là Chiến lược bảo vệ Tổ quốc trong tình hình mới và các đột phá đã được Đảng bộ Quân khu 4 và Đại hội Đảng bộ Quân đội lần thứ XII quyết nghị thông qua. Chủ động tốt các phương án, nâng cao chất lượng sẵn sàng chiến đấu. Đoàn kết, gắn bó với cấp ủy, chính quyền, nhân dân các địa phương; phát huy sức mạnh tổng hợp, xây dựng, củng cố nền quốc phòng toàn dân, thế trận quốc phòng toàn dân gắn với thế trận an ninh nhân dân, xây dựng khu vực phòng thủ vững chắc, tạo thế chủ động ngăn chặn, đẩy lùi và làm thất bại âm mưu chống phá của các thế lực thù địch…

Tổng Bí thư yêu cầu, tập trung xây dựng Lực lượng vũ trang Quân khu 4 cách mạng, chính quy, tinh nhuệ, hiện đại, lấy xây dựng vững mạnh về chính trị làm cơ sở để nâng cao chất lượng tổng hợp và sức mạnh chiến đấu. Tập trung đổi mới, nâng cao chất lượng giáo dục chính trị, huấn luyện quân sự theo đúng phương châm, phương hướng đã xác định. Rèn luyện bản lĩnh, kỹ thuật, chiến thuật, làm chủ các loại vũ khí, trang bị trong biên chế, nhất là vũ khí mới, hiện đại; huấn luyện trong môi trường tác chiến, các hình thái chiến tranh mới. Có giải pháp thúc đẩy đổi mới sáng tạo, chuyển đổi số gắn với cụ thể hóa, thực hiện hiệu quả các tiêu chí xây dựng Quân đội hiện đại do Bộ Quốc phòng ban hành...

Tại Lễ kỷ niệm, thay mặt lãnh đạo Đảng, Nhà nước, Tổng Bí thư Tô Lâm, Bí thư Quân ủy Trung ương đã trao tặng Huân chương Hồ Chí Minh cho Lực lượng vũ trang Quân khu 4, Bộ Quốc phòng đã có bề dày truyền thống, có công lao to lớn, đặc biệt xuất sắc trong sự nghiệp cách mạng của Đảng, của dân tộc. Nhân dịp này, Tổng Bí thư Tô Lâm đã tặng Lực lượng vũ trang Quân khu 4 tác phẩm "Bác Hồ về thăm quê năm 1961". Đây là món quà ý nghĩa, thể hiện tình cảm sâu sắc và niềm tin của lãnh đạo Đảng, Nhà nước đối với Lực lượng vũ trang trên quê hương của Người.

P.V

Khoảng cách…

(Tiếp theo trang 1)

giữa một "điểm phải đến" trên bản đồ du lịch và kỷ luật của một đô thị đông đúc.

Đã từ nhiều năm, dãy quán cà phê dọc đường tàu đoạn Trần Phú - Phùng Hưng và một số nơi khác trở thành chốn check-in rộn rã. Người ta ngồi sát đường ray, đợi tàu lượn qua để tim đập nhanh, để có một đoạn clip "rất Hà Nội". Báo chí quốc tế giới thiệu, khách tây khách ta đua nhau tìm đến. "Không gian cổ kính, nhiều bức ảnh rất cảm xúc", một bạn trẻ cho biết. Có người dè dặt: "Cấm cũng có lý, vì nhiều người đi lại lúc tàu chạy qua. Mong Hà Nội có thêm điểm mới, an toàn hơn".

Ở ngay đó là những mái nhà đã bám vào rạy tàu hàng chục năm. Một người dân cho biết, xóm đường tàu từng chật hẹp, ngập ngụa rác rưởi, tụ tập tệ nạn. Từ khi có khách du lịch, nhà cửa trở nên gọn gàng, sạch sẽ, người dân có thêm thu nhập. "Bây giờ cấm bán, chúng tôi lại đi làm thuê, vác hàng ở chợ. Ba thế hệ chúng tôi ở đây rồi mà chưa tai nạn nào", rồi tha thiết xin một cách làm linh hoạt hơn vào những khung giờ không có tàu. Hai phía nói bằng hai lý lẽ khác nhau, đều có phần đúng: Nhu cầu mưu sinh và nhu cầu an toàn. Nhưng khi đoàn tàu lao qua, chỉ cần một cú trượt chân thì mọi lý lẽ sẽ tắt ngấm.

Cơ quan chức năng, chính quyền đã nhiều lần chấn chỉnh, nào là dựng rào, nhắc nhở, nào là lập biên bản, yêu cầu không tái phạm. Sở Du lịch cũng từng đề nghị không đưa khách đến đây; quận, phường tăng cường tuần tra, nhất là các tối cuối tuần. Nhưng trớ trêu thay, cứ "vắng bóng" lực lượng là hàng quán lại tấp nập. Câu chuyện thành ra "bắt cóc bỏ đĩa": Dẹp - vắng - bày. Ngành đường sắt nói thẳng: Hành lang an toàn là nguyên tắc, việc xử lý vi phạm không thuộc thẩm quyền ngành, nhưng mong địa phương "giải quyết dứt điểm". Chuyên gia giao thông đưa ra gợi ý: Nếu muốn có trải nghiệm, phải thiết kế với rào chắn và giờ mở, đóng theo lịch, biển cảnh báo đa ngôn ngữ, lối thoát hiểm, camera cảnh giới…

Nói thì không khó, làm mới biết chồng chéo thủ tục, quyền hạn, kinh phí, tái định cư, sinh kế của hàng trăm hộ dân. Nhưng điều đáng sợ nhất là thói quen coi thường rủi ro. Ghế kê sát mép đường ray, khách men theo để chụp ảnh, camera tác nghiệp quay lưng vào đoàn tàu. Thỉnh thoảng, một chiếc cốc bay, một tiếng còi dài, một bàn tay kéo vội ai đó vào trong. Mọi thứ "ổn" cho đến khi không còn "ổn" nữa.

Trên thực tế, một thành phố luôn có những ngóc ngách kể chuyện văn hóa, lịch sử với những cộng đồng đặc thù. "Phố đường tàu", theo nghĩa nào đó, là một "ký ức sống": Đường sắt xuyên qua khu dân cư, sự chen chúc của đô thị cũ và nhịp phát triển mới. Không lạ khi nơi ấy hấp dẫn du khách. Nhưng "hấp dẫn" không đồng nghĩa "chấp nhận mọi rủi ro". Nếu dẹp, cần dứt khoát và có phương án sinh kế thay thế. Nếu giữ, phải coi đó là sản phẩm du lịch đặc thù có điều kiện, vận hành theo chuẩn an toàn nghiêm ngặt: Khoảng cách trong phạm vi hành lang bảo vệ; rào chắn linh hoạt theo lịch tàu chạy; biển chỉ dẫn đa ngôn ngữ; giấy phép gắn với tiêu chuẩn an toàn, vi phạm nhiều lần thì rút vĩnh viễn...

Khi người đăng clip nói "cần chú trọng khoảng cách". Theo người viết, khoảng cách ở đây chính là khoảng cách với sự liều lĩnh; khoảng cách đủ tỉnh táo giữa cái "độc lạ" và cái "nguy hiểm"; khoảng cách giữa máy ảnh và đoàn tàu; khoảng cách giữa lợi nhuận và sự an toàn lâu dài. Hà Nội có thể chọn "dẹp", có thể chọn "giữ" với điều kiện chặt chẽ. Dù chọn gì, điều quan trọng là tính nhất quán và tinh thần đồng hành: Chính quyền không đơn độc, người dân không bị bỏ lại, ngành đường sắt không đứng ngoài, doanh nghiệp lữ hành không đưa đến rồi "mặc kệ", du khách không vô can...

Một thành phố văn minh là giải được những bài toán khó ở các khu phố cũ. Sau cùng, xin trở lại với video khiến nhiều người thót tim. Sự hoảng hốt của vài du khách, những chiếc bàn bị hất văng, tiếng còi tàu kéo dài là lời nhắc nhở rất cụ thể: Chúng ta đã đi quá gần lằn ranh. Để "phố đường tàu" không còn là "thử thách tử thần" mà trở thành một câu chuyện hay của Hà Nội, thành phố cần vẽ lại những khoảng cách bằng hàng rào, bằng quy định, bằng đồng thuận trước khi phút bất cẩn biến thành nỗi ân hận không thể cứu vãn.■

Triển lãm ảnh "Sắc màu các dân tộc Việt Nam"

Bộ VHTTDL vừa ban hành Quyết định số 3597/QĐ-BVHTTDL về việc tổ chức Triển lãm ảnh "Sắc màu các dân tộc Việt Nam" thuộc Chương trình mục tiêu quốc gia phát triển kinh tế, xã hội vùng đồng bào dân tộc thiểu số và miền núi năm 2025 của Bộ VHTTDL.

Theo đó, Bộ VHTTDL giao cho Cục Mỹ thuật, Nhiếp ảnh và Triển lãm chủ trì, phối hợp với các cơ quan, đơn vị liên quan tổ chức Triển lãm ảnh "Sắc màu các dân tộc Việt Nam" thuộc Chương trình mục tiêu quốc gia phát triển kinh tế - xã hội vùng đồng bào dân tộc thiểu số và miền núi năm 2025 của Bộ VHTTDL. Triển lãm được tổ chức nhằm nâng cao chất lượng xây dựng đời sống văn hóa gắn với giữ gìn và phát huy các giá trị văn hóa trong Chương trình mục tiêu quốc gia phát triển kinh tế - xã hội vùng đồng bào dân tộc thiểu số và miền núi; Nâng cao mức hưởng thụ về văn hóa cho đồng bào các dân tộc, trong đó ưu tiên các dân tộc thiểu số rất ít người;

Hoàn thiện, bổ sung, xây dựng được một bộ ảnh đẹp, tiêu biểu, đặc sắc về 54 dân tộc Việt Nam phục vụ cho công tác giới thiệu, tuyên truyền, quảng bá của Nhà nước trong các dịp lễ hội, các sự kiện lớn, các hoạt động giao lưu văn hóa, nghệ thuật trong và ngoài nước; Thông qua việc giới thiệu bộ ảnh đến với công chúng, tạo điều kiện thuận lợi để nhân dân trong nước và bạn bè quốc tế được thưởng thức các tác phẩm nghệ thuật và tìm hiểu về văn hóa, đời sống, con người của các dân tộc Việt Nam.

Bộ VHTTDL yêu cầu tổ chức trưng bày các tác phẩm nhiếp ảnh có chất lượng về nội dung và hình thức nghệ thuật giới thiệu về 54 dân tộc Việt Nam để tổ chức trưng bày triển lãm, trong đó bao gồm: 200 tác phẩm do Bộ VHTTDL tuyển chọn và 50 tác phẩm về các dân tộc tại tỉnh Khánh Hòa do tỉnh Khánh Hòa lựa chọn; Việc tổ chức Triển lãm phải được chuẩn bị chu đáo, hiệu quả; đảm bảo sự phối hợp chặt chẽ với các cơ quan, đơn vị; Đảm bảo phát huy tốt giá trị của bộ ảnh; tăng cường tuyên truyền, quảng bá về văn hóa các dân tộc Việt Nam đến đông đảo quần chúng nhân dân từ thành thị đến vùng sâu, vùng xa.

T.SƯƠNG

Đại hội đại biểu Đảng bộ Chính phủ lần thứ I họp phiên trù bị

● THANH BÌNH - T.QUANG; ảnh: NHẬT BẮC

Hôm qua 12.10, tại Trung tâm Hội nghị Quốc gia (Hà Nội), Đại hội đại biểu Đảng bộ Chính phủ lần thứ I, nhiệm kỳ 2025-2030 đã tiến hành họp phiên trù bị. Ủy viên Bộ Chính trị, Bí thư Đảng ủy Chính phủ, Thủ tướng Chính phủ Phạm Minh Chính điều hành phiên họp.

Bí thư Đảng ủy, Thủ tướng Chính phủ Phạm Minh Chính phát biểu tại phiên trù bị Đại hội

Đoàn Chủ tịch Đại hội

Bộ trưởng Bộ VHTTDL Nguyễn Văn Hùng thay mặt Đoàn Chủ tịch thông báo phân công các tổ thảo luận, hướng dẫn thảo luận tại Đại hội và tại các tổ thảo luận

Dự đại hội có các Ủy viên Bộ Chính trị, Bí thư Trung ương Đảng, Ủy viên Trung ương Đảng; các Phó Thủ tướng Chính phủ, Phó Bí thư Đảng ủy Chính phủ; các đồng chí trong Ban Thường vụ Đảng ủy Chính phủ; lãnh đạo các Bộ, ngành, cơ quan, các tập đoàn kinh tế là Ủy viên Ban chấp hành Đảng bộ Chính phủ.

Tham dự Đại hội có 453 đại biểu, trong đó có 60 đại biểu đương nhiên, 157 đại biểu chính thức được chỉ định và 236 đại biểu bầu, đại diện cho trên 209.000 đảng viên thuộc 2.211 tổ chức cơ sở đảng trong toàn Đảng bộ Chính phủ. Trước khi tiến hành họp phiên trù bị, sáng sớm cùng ngày, Đoàn đại biểu dự Đại hội Chính phủ lần thứ I đã vào Lăng viếng Chủ tịch Hồ Chí Minh và tới Đài Tưởng niệm các Anh hùng liệt sĩ trên đường Bắc Sơn dâng hoa, dâng hương tưởng niệm các Anh hùng liệt sĩ.

Tại Lăng Chủ tịch Hồ Chí Minh, trước anh linh của Người, Đoàn đại biểu đã bày tỏ lòng biết ơn vô hạn, thành kính tưởng nhớ công lao to lớn của Chủ tịch Hồ Chí Minh đối với sự nghiệp cách mạng của Đảng và dân tộc ta. Người đã cống hiến cả cuộc đời cho dân, cho nước, dẫn dắt Đảng ta, nhân dân ta làm nên những thắng lợi vẻ vang. Vòng hoa của Đoàn mang dòng chữ: "Đời đời nhớ ơn Chủ tịch Hồ Chí Minh vĩ đại". Tại Đài Tưởng niệm các Anh hùng liệt sĩ trên đường Bắc Sơn, trong không khí trang nghiêm, các đồng chí lãnh đạo Đảng, Nhà nước bày tỏ lòng tưởng nhớ những người con ưu tú của dân tộc đã không tiếc máu xương, dũng cảm chiến đấu, hy sinh vì nền độc lập, tự do của Tổ quốc, vì hạnh phúc của nhân dân. Vòng hoa của Đoàn mang dòng chữ: "Đời đời nhớ ơn các Anh hùng liệt sĩ".

Tại phiên họp trù bị, Đại hội đã bầu Đoàn Chủ tịch, Đoàn Thư ký Đại hội; bầu Ban Thẩm tra tư cách đại biểu; thông qua Chương trình làm việc và Quy chế làm việc của Đại hội. Cũng tại Phiên trù bị, Đại hội đã chia 15 tổ để thảo luận và sau đó thảo luận chung tại Hội trường. Phát biểu kết thúc phiên trù bị, Ủy viên Bộ Chính trị, Bí thư Đảng ủy Chính phủ, Thủ tướng Chính phủ Phạm Minh Chính đánh giá cao các Tiểu ban đã chuẩn bị chu đáo các báo cáo chính trị; chuẩn bị nội dung, khánh tiết, các khâu hậu cần, tổ chức Đại hội. Trong đó, các dự thảo văn kiện trình Đại hội được xây dựng nghiêm túc, bài bản, khoa học, trí tuệ, dân chủ và theo đúng quy định.

Cùng với đó đã chuẩn bị tổ chức triển lãm ảnh về thành tựu, kết quả nhiệm kỳ 2021-2025 của các đảng ủy trực thuộc; triển lãm thành tựu khoa học công nghệ, đổi mới sáng tạo và chuyển đổi số; triển lãm thành tựu phát triển kinh tế, văn hóa, xã hội. Qua đó, làm cho Đại hội không chỉ là sinh hoạt chính trị đặc biệt quan trọng mà còn là Ngày hội của toàn Đảng bộ. Lưu ý các nội dung cần tập trung thảo luận trong chiều 12.10 và tại Phiên chính thức Đại hội diễn ra vào ngày 13.10, Ủy viên Bộ Chính trị, Bí thư Đảng ủy Chính phủ, Thủ tướng Chính phủ Phạm Minh Chính yêu cầu các đại biểu phát huy tinh thần, trách nhiệm, nghiêm túc, giữ vững kỷ luật, kỷ cương, đoàn kết, trí tuệ, đổi mới, hiệu quả để thảo luận, đóng góp ý kiến vào các văn kiện Đại hội và Dự thảo Văn kiện của Trung ương trình Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIV của Đảng.

Trong đó, cùng với đánh giá kết quả nổi bật đạt được của nhiệm kỳ 2020 - 2025 trong bối cảnh khó khăn, thách thức nhiều hơn thời cơ, thuận lợi, cần chỉ ra được những bài học, cũng như hạn chế cần khắc phục. Đặc biệt đóng góp ý kiến, đề xuất các nhiệm vụ, giải pháp đột phá để thực hiện thắng lợi Nghị quyết Đại hội XIV của Đảng tới đây, đưa đất nước bước vào kỷ nguyên giàu mạnh, văn minh, phồn vinh, hạnh phúc. Tại phiên trù bị, Đại hội đã bầu Đoàn Chủ tịch, Đoàn Thư ký Đại hội; bầu Ban Thẩm tra tư cách đại biểu; thông qua Chương trình làm việc và Quy chế làm việc của Đại hội. Cũng tại phiên trù bị, Đại hội đã chia 15 tổ để thảo luận và sau đó thảo luận chung tại Hội trường.

Đại hội đại biểu Đảng bộ Chính phủ lần thứ I, nhiệm kỳ 2025-2030 là Đại hội đầu tiên của Đảng bộ Chính phủ theo mô hình tổ chức mới. Đại hội có chủ đề: "Xây dựng Đảng bộ Chính phủ trong sạch vững mạnh; đoàn kết, gương mẫu đi đầu trong khoa học, công nghệ, đổi mới sáng tạo, chuyển đổi số; tăng tốc đột phá, phát triển đất nước nhanh và bền vững trong kỷ nguyên vươn mình, giàu mạnh, văn minh, phồn vinh, hạnh phúc". Phương châm của Đại hội là: "Đoàn kết kỷ cương - Dân chủ đổi mới - Đột phá phát triển - Gần dân, sát dân".

Đại hội có nhiệm vụ tổng kết, đánh giá kết quả công tác nhiệm kỳ 2020-2025, kiểm điểm công tác lãnh đạo, chỉ đạo của Ban Chấp hành Đảng bộ Chính phủ nhiệm kỳ 2020-2025; xác định phương hướng, mục tiêu, nhiệm vụ, giải pháp của nhiệm kỳ 2025-2030; đồng thời thảo luận, đóng góp ý kiến vào dự thảo các Văn kiện của Trung ương trình Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIV của Đảng. ■

Phê duyệt Phân khu "Tinh hoa Văn hóa Việt Nam" tại Hội chợ Mùa Thu năm 2025

Bộ VHTTDL vừa ban hành Quyết định số 3595/QĐ-BVHTTDL về việc phê duyệt Kế hoạch tổ chức Phân khu "Tinh hoa Văn hóa Việt Nam" tại Hội chợ Mùa Thu năm 2025.

Tổ chức Phân khu "Tinh hoa Văn hóa Việt Nam" tại Hội chợ Mùa Thu năm 2025 nhằm thúc đẩy giao thương, kết nối cung, cầu, kích cầu tiêu dùng trong nước, hỗ trợ doanh nghiệp mở rộng thị trường xuất khẩu, phát triển thương hiệu, sản phẩm và dịch vụ công nghiệp văn hóa Việt Nam. Đồng thời, tổ chức các hoạt động thương mại, xúc tiến, quảng bá các sản phẩm, dịch vụ theo hướng chuyên nghiệp nhằm thúc đẩy phát triển thị trường cho các sản phẩm công nghiệp văn hóa. Tổ chức các hoạt động văn hóa, nghệ thuật, thông tin và truyền thông nhằm quảng bá về hội chợ, thu hút khách hàng, góp phần tăng cường hợp tác, ký kết giao thương, phát triển thương hiệu, sản phẩm, dịch vụ các ngành công nghiệp văn hóa.

Phân khu "Tinh hoa Văn hóa Việt Nam" tại Hội chợ Mùa Thu năm 2025 dự kiến sẽ diễn ra từ ngày 26.10 đến ngày 4.11.2025 tại Trung tâm Hội chợ Triển lãm Quốc gia, xã Đông Anh, thành phố Hà Nội. Phân khu "Tinh hoa Văn hóa Việt Nam" dự kiến sẽ bao gồm các gian hàng như: Gian hàng phần mềm, game; Gian hàng xuất bản; Gian hàng điện ảnh; Gian hàng nghệ thuật biểu diễn; Gian hàng thể thao; Gian hàng mỹ thuật, thời trang, thủ công mỹ nghệ; Gian hàng du lịch. Bộ VHTTDL yêu cầu việc tổ chức thiết kế, thi công sân khấu trung tâm và các gian hàng phải đồng bộ, hiện đại, thống nhất, có tính mở và gắn kết, thể hiện rõ chủ đề, đảm bảo tính thẩm mỹ, hấp dẫn, ứng dụng công nghệ tiên tiến, đa phương tiện, giúp khách tham quan dễ dàng tiếp cận thông tin và trải nghiệm, mua sắm.

Tổ chức các hoạt động văn hóa, nghệ thuật gắn với việc thu hút khách tham quan, trải nghiệm, mua sắm và các hoạt động xúc tiến thương mại như diễn đàn, ký kết hợp tác, hoạt động kết nối giao thương, giới thiệu sản phẩm, công nghệ mới; thúc đẩy hợp tác giữa doanh nghiệp Việt Nam và quốc tế. **V.D**

Kiến tạo thể chế, khơi dậy sức mạnh văn hóa dân tộc

● **PGS.TS BÙI HOÀI SƠN**

Nhiệm kỳ 2020-2025 là một giai đoạn đặc biệt trong lịch sử phát triển của đất nước. Bắt đầu trong khói bụi của đại dịch Covid-19, trải qua những biến động toàn cầu chưa từng có, nhưng cũng chính từ thử thách ấy, Chính phủ đã khẳng định bản lĩnh, tầm nhìn và sức sáng tạo trong quản trị quốc gia, trong đó, văn hóa được đặt vào vị trí trung tâm của chiến lược phát triển.

Chưa bao giờ, tinh thần "phát triển văn hóa ngang tầm với kinh tế, chính trị, xã hội" lại được cụ thể hóa bằng những chính sách, chương trình, hành động mạnh mẽ như trong nhiệm kỳ này. Từ Hội nghị Văn hóa toàn quốc năm 2021, nơi cố Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng khẳng định "Văn hóa còn thì dân tộc còn", đến các cuộc họp Chính phủ gần đây do Thủ tướng Phạm Minh Chính chủ trì, tinh thần ấy luôn được quán triệt xuyên suốt. Văn hóa không còn là "phần mềm" đi sau phát triển, mà trở thành "sức mạnh mềm" kiến tạo sự đồng thuận xã hội, củng cố niềm tin, hun đúc ý chí vươn lên của cả dân tộc.

Thủ tướng Phạm Minh Chính và các đại biểu trải nghiệm một số sản phẩm được trưng bày tại triển lãm nhân dịp Đại hội Đảng bộ Chính phủ lần thứ I, ngày 12.10.2025 Ảnh: N.BẮC

Bước đột phá về hoàn thiện thể chế văn hóa

Nếu như trong những nhiệm kỳ trước, văn hóa chủ yếu được nhìn nhận như một lĩnh vực xã hội, thì đến nhiệm kỳ 2020-2025, dưới sự lãnh đạo của Đảng và sự chỉ đạo, điều hành quyết liệt của Chính phủ, văn hóa lần đầu tiên được định vị như một trụ cột phát triển, song hành cùng kinh tế và chính trị, thể hiện rõ qua quá trình hoàn thiện thể chế, chính sách và pháp luật.

Ngay từ đầu nhiệm kỳ, Chính phủ đã xác định việc xây dựng thể chế, chính sách văn hóa là một trong ba đột phá chiến lược, coi đây là nền tảng để triển khai đồng bộ các mục tiêu của Nghị quyết số 33-NQ/TW (khóa XI) về xây dựng và phát triển văn hóa, con người Việt Nam. Văn hóa, lần đầu tiên, không còn đứng bên lề các chính sách phát triển, mà trở thành điểm giao cắt, được lồng ghép trong toàn bộ quá trình hoạch định, điều hành và quản trị quốc gia. Một dấu ấn mang tính chiến lược là việc Chính phủ ban hành Chương trình Mục tiêu quốc gia về phát triển văn hóa giai đoạn 2025-2035 theo Quyết định số 3399/QĐ-BVHTTDL. Đây là chương trình quy mô lớn, có tính hệ thống, tập trung vào chín dự án thành phần. Lần đầu tiên trong lịch sử, phát triển văn hóa được hoạch định theo mô hình chương trình mục tiêu quốc gia, với cơ chế đầu tư đa nguồn, có sự tham gia của Nhà nước, doanh nghiệp và cộng đồng xã hội. Điều đó khẳng định văn hóa không chỉ là nhiệm vụ tinh thần, mà còn là một lĩnh vực đầu tư chiến lược của quốc gia.

Song song với đó, Chính phủ đã chỉ đạo xây dựng, sửa đổi hàng loạt luật và văn bản quy phạm pháp luật có liên quan đến văn hóa, tạo nền tảng pháp lý cho một hệ sinh thái phát triển mới. Cơ chế tự chủ cho đơn vị sự nghiệp công lập, ưu đãi cho doanh nghiệp sáng tạo, quy định riêng cho đấu thầu sản phẩm nghệ thuật và dự án di sản là những bước đi đột phá, thể hiện tư duy cởi mở, hiện đại của Chính phủ trong quản lý văn hóa theo hướng "trao quyền - gắn trách nhiệm - khuyến khích sáng tạo". Một điểm mới đáng chú ý là sự điều chỉnh chức năng, phân công lại nhiệm vụ giữa các Bộ, ngành, trong đó mảng báo chí, truyền thông được chuyển về Bộ VHTTDL; mảng công nghệ số được giao cho Bộ KH&CN, tạo nên sự thống nhất giữa truyền thông, văn hóa, công nghệ, hướng tới hình thành hệ sinh thái văn hóa số. Đây không chỉ là thay đổi về mặt hành chính, mà còn thể hiện tư duy quản trị văn hóa hiện đại, coi văn hóa là trung tâm của truyền thông công, là linh hồn của đổi mới sáng tạo quốc gia.

Cùng với hoàn thiện thể chế, nhiều chiến lược, đề án, kế hoạch hành động được Chính phủ phê duyệt đã mở ra không gian phát triển văn hóa rộng lớn: Chiến lược phát triển văn hóa đến năm 2030; Chiến lược phát triển gia đình Việt Nam đến năm 2030; hay Chương trình Bảo tồn và phát huy bền vững giá trị di sản văn hóa Việt Nam, giai đoạn 2021-2025... Những văn bản ấy không chỉ mang tính định hướng, mà còn có tác động thực tiễn sâu rộng, tạo ra "khung thể chế mở" để địa phương, doanh nghiệp và cộng đồng cùng tham gia kiến tạo giá trị văn hóa mới.

Không dừng lại ở việc hoàn thiện luật pháp và chiến lược, Chính phủ còn chú trọng xây dựng thể chế văn hóa trong hành chính công. Văn hóa chính trị, văn hóa công vụ, văn hóa đạo đức nghề nghiệp được đưa vào chương trình đào tạo cán bộ, công chức; các Bộ, ngành, địa phương được yêu cầu xây dựng Bộ quy tắc ứng xử văn hóa trong công sở, trong cung cấp dịch vụ công, trong giao tiếp với nhân dân. Đó chính là bước chuyển từ "quản lý văn hóa" sang "văn hóa quản lý", một cách tiếp cận mới, coi văn hóa là thước đo của chất lượng điều hành và niềm tin xã hội. Những kết quả trên không phải là ngẫu nhiên, đó là kết tinh của một tầm nhìn văn hóa quốc gia được hoạch định bài bản, kiên định, và gắn chặt với đường lối của Đảng. Trong mọi chính sách phát triển, Chính phủ luôn kiên trì quan điểm, văn hóa là nền tảng tinh thần của xã hội, vừa là mục tiêu, vừa là động lực của phát triển bền vững. Chính nhờ tầm nhìn ấy, văn hóa đã vượt qua giới hạn của lĩnh vực, trở thành một trục giá trị xuyên suốt trong mọi lĩnh vực quản trị quốc gia, từ quy hoạch phát triển, giáo dục, y tế, khoa học, công nghệ đến ngoại giao, an ninh, quốc phòng.

Động lực mới của quốc gia

Nếu như văn hóa là nền tảng tinh thần của xã hội, thì CNVH chính là động lực vật chất hóa các giá trị văn hóa, biến sáng tạo thành của cải, và làm cho văn hóa trở thành nguồn lực phát triển thực sự của quốc gia. Chính phủ đã tạo ra bước ngoặt khi chuyển từ tư duy "bảo tồn - nuôi dưỡng" sang tư duy "đầu tư - phát triển - khai thác giá trị văn hóa như một nguồn lực kinh tế", đưa Việt Nam gia nhập dòng chảy toàn cầu của nền kinh tế sáng tạo.

Từ Chiến lược phát triển các ngành CNVH đến 2020, tầm nhìn đến năm 2030, Chính phủ đã xác định rõ 12 lĩnh vực công nghiệp văn hóa chủ chốt. Không chỉ dừng ở quy hoạch, nhiều đề án cụ thể đã được triển khai: Xây dựng Trung tâm CNVH Hà Nội, các không gian sáng tạo TP.HCM, Đà Nẵng, các dự án số hóa di sản ở Huế, Hội An, Hà Nội…, được xem là những "cực tăng trưởng văn hóa" mới của đất nước. Chính phủ đã chỉ đạo các Bộ, ngành liên quan ban hành hàng loạt cơ chế ưu tiên và hỗ trợ. Lần đầu tiên, một loạt doanh nghiệp trong nước được thừa nhận là "doanh nghiệp sáng tạo văn hóa", hoạt động trong các lĩnh vực phim ảnh, âm nhạc, thời trang, mỹ thuật, truyền thông số, góp phần hình thành thị trường văn hóa năng động, có sức cạnh tranh quốc tế. Trong bức tranh ấy, các địa phương trở thành những "tâm điểm sáng tạo mới". Mỗi địa phương, trong cách riêng của mình, đang cho thấy văn hóa không chỉ là di sản quá khứ, mà là năng lượng cho tương lai. Những thành tựu ấy được củng cố bằng một nền tảng pháp lý và chính sách vững chắc, nhưng điều quan trọng hơn là một cách tiếp cận mới, văn hóa như một hệ sinh thái sáng tạo.

Chính phủ không chỉ quản lý văn hóa bằng quy định, mà kiến tạo môi trường, khuyến khích thử nghiệm, tôn vinh sáng tạo và bảo vệ bản quyền. Sự ra đời của Trung tâm triển lãm quốc gia tại Đông Anh, các chuỗi sự kiện âm nhạc hay thành công của phim *Mưa đỏ*, chiến thắng Intervision của Đức Phúc, hành trình quốc tế của Phương Mỹ Chi tại Sing Asia đều là minh chứng sinh động rằng chính sách văn hóa khi gặp được sáng tạo của người dân sẽ tạo nên sức mạnh mềm quốc gia. Trong bối cảnh toàn cầu, Việt Nam cũng không đứng ngoài xu thế hợp tác sáng tạo. Các chương trình phối hợp với UNESCO, KOCCA (Hàn Quốc), Cơ quan Phát triển sáng tạo Anh (Creative UK) và nhiều tổ chức quốc tế khác đã giúp Việt Nam từng bước tiếp cận mô hình phát triển CNVH hiện đại. Chính phủ khuyến khích hợp tác công tư trong văn hóa (PPP), mở rộng các quỹ sáng tạo quốc gia, hỗ trợ các doanh nghiệp vừa và nhỏ hoạt động trong lĩnh vực nghệ thuật, thiết kế, công nghệ nội dung. Qua đó, Việt Nam đang dần hình thành thị trường sáng tạo đa tầng, có khả năng kết nối khu vực công, tư, cộng đồng, tương tác giữa truyền thống và hiện đại, giữa văn hóa bản địa và công nghệ toàn cầu.

Một điểm đáng chú ý nữa là sự phát triển của văn hóa số, trụ cột mới của CNVH trong kỷ nguyên chuyển đổi số. Chính phủ đã phê duyệt Chương trình chuyển đổi số ngành văn hóa đến năm 2030. Nhờ đó, những di sản tưởng chừng tĩnh lặng như Hoàng thành Thăng Long, Cố đô Huế hay các lễ hội truyền thống đã "sống lại" trên không gian mạng, lan tỏa mạnh mẽ trong thế hệ trẻ. Trong tầm nhìn của Chính phủ, CNVH không chỉ đơn thuần là kinh tế sáng tạo, mà còn là "kinh tế giá trị Việt Nam", nơi bản sắc dân tộc trở thành thương hiệu quốc gia. Văn hóa Việt Nam với sự mềm mại, nhân văn và bền bỉ đang dần được chuyển hóa thành sức cạnh tranh quốc tế, giúp Việt Nam hội nhập mà vẫn giữ bản sắc, đổi mới mà không đánh mất cội nguồn.

Sức mạnh mềm của quốc gia

Nếu thể chế là "phần cứng" và CNVH là "động cơ vận hành", thì đời sống văn hóa của nhân dân chính là linh hồn, là dòng chảy nuôi dưỡng sức sống của quốc gia. Nhiệm kỳ Chính phủ 2020-2025 đã chứng kiến một sự hồi sinh mạnh mẽ của các giá trị văn hóa trong từng cộng đồng, từng địa phương, từng gia đình, một dòng chảy âm thầm nhưng bền bỉ, góp phần hình thành sức mạnh mềm Việt Nam trong kỷ nguyên mới.

Trước hết, văn hóa đã thấm sâu vào đời sống chính trị, xã hội, trở thành chuẩn mực hành xử, thước đo niềm tin và đạo đức công vụ. Chính phủ đã chỉ đạo triển khai rộng rãi các chương trình về văn hóa công vụ, văn hóa trong Đảng, văn hóa chính trị, gắn liền với xây dựng Nhà nước pháp quyền và cải cách hành chính. Ở đó, người cán bộ, công chức không chỉ giỏi chuyên môn, mà còn phải chuẩn mực, nhân văn, biết lắng nghe và chia sẻ với nhân dân. Không chỉ trong bộ máy công quyền, văn hóa còn lan tỏa mạnh mẽ trong đời sống cộng đồng và xã hội. Phong trào "Toàn dân đoàn kết xây dựng đời sống văn hóa", sau hơn hai thập kỷ triển khai, đã bước sang một giai đoạn mới thiết thực hơn, sáng tạo hơn và gắn kết hơn với chuyển đổi số. Văn hóa, từ đó, trở thành chất keo kết nối cộng đồng, làm ấm những mối quan hệ người với người trong một xã hội ngày càng phức tạp và hiện đại hóa.

Một thành công nổi bật của nhiệm kỳ này là sự phục hồi và lan tỏa các lễ hội truyền thống của các dân tộc, đặc biệt sau đại dịch Covid-19. Chính phủ đã khuyến khích khôi phục những ngày hội nông nghiệp, lễ mừng cơm mới, hội xuống đồng, như một phần của "văn hóa sinh kế", nơi lao động được coi là giá trị, thiên nhiên được tôn trọng, con người được kết nối. Trong nhịp sống công nghiệp hôm nay, việc những lễ hội dân gian vẫn rộn ràng tiếng trống, điệu múa, lời ca… chính là minh chứng rằng văn hóa truyền thống vẫn sống, vẫn bền vững và vẫn làm nên sức mạnh tinh thần của đất nước. Đáng chú ý, văn hóa trong nhiệm kỳ này đã vượt khỏi biên giới, trở thành công cụ ngoại giao mềm của Việt Nam. Những chương trình quảng bá không chỉ giới thiệu hình ảnh Việt Nam năng động, sáng tạo mà còn thể hiện một quốc gia yêu hòa bình, tôn trọng đa dạng văn hóa và hướng tới phát triển bền vững. Chính phủ đã chỉ đạo các cơ quan ngoại giao, du lịch, truyền thông phối hợp tổ chức hàng trăm sự kiện quảng bá văn hóa Việt Nam ra thế giới, góp phần đưa "thương hiệu văn hóa Việt Nam" trở thành phần quan trọng trong "sức mạnh quốc gia tổng hợp".

Song hành với đó là sự phát triển của văn hóa trong doanh nghiệp và đời sống kinh tế. Phong trào "Doanh nhân văn hóa", "Doanh nghiệp sáng tạo, trách nhiệm, bền vững" được phát động rộng khắp, thúc đẩy việc xây dựng văn hóa kinh doanh Việt Nam, nơi đạo đức, uy tín, tinh thần dân tộc và sáng tạo được coi trọng. Đặc biệt, trong môi trường truyền thông và mạng xã hội, nơi mặt trái của thông tin dễ tác động tới nhận thức và hành vi, Chính phủ đã triển khai Chương trình nâng cao sức đề kháng văn hóa trên không gian mạng, khuyến khích "văn hóa ứng xử số", "người Việt Nam tử tế trên môi trường mạng". Các chiến dịch truyền thông văn hóa tích cực được phát động từ Trung ương đến địa phương, tạo nên một "không gian mạng an toàn, lành mạnh, nhân văn".

Có thể nói, Chính phủ nhiệm kỳ 2020-2025 đã làm được điều mà nhiều giai đoạn trước còn dang dở, đó là đưa văn hóa từ khẩu hiệu vào đời sống, từ đời sống vào chính sách, từ chính sách trở thành niềm tin. Những biến chuyển trong hành vi cộng đồng, trong không khí xã hội, trong cách người dân ứng xử với thiên nhiên, di sản, công vụ, thậm chí trong nụ cười và ánh mắt, đều là bằng chứng sinh động về một quá trình chuyển hóa văn hóa đang diễn ra mạnh mẽ. Văn hóa phải sống trong nhân dân, vì nhân dân và do nhân dân sáng tạo. Chính phủ nhiệm kỳ vừa qua đã làm đúng tinh thần ấy, bằng thể chế, bằng chính sách, bằng hành động cụ thể, và trên hết, bằng niềm tin vào sức mạnh mềm của con người Việt Nam. Khi văn hóa trở thành thói quen sống, là hơi thở của đời thường, thì đó chính là lúc quốc gia đạt đến sức mạnh nội sinh bền vững nhất, thứ sức mạnh không thể đo bằng GDP, nhưng có thể cảm nhận bằng lòng tự hào, sự gắn kết và ý chí vươn lên của dân tộc.

Từ ký ức đến tương lai

Di sản văn hóa là ký ức, là linh hồn của dân tộc, nhưng trong thời đại mới, ký ức ấy không còn chỉ để ngắm nhìn, hoài niệm, mà phải được "đánh thức" bằng công nghệ, bằng sáng tạo, bằng sức sống của con người hiện đại. Chính phủ nhiệm kỳ 2020-2025 đã tạo ra một bước chuyển căn bản trong tư duy bảo tồn, từ "giữ gìn" sang "phát huy", từ "bảo tàng hóa" sang "kinh tế di sản", từ "bảo tồn vật thể" sang "chuyển hóa số và lan tỏa phi vật thể".

Ngay từ đầu nhiệm kỳ, Chính phủ đã phê duyệt Chương trình Bảo tồn và phát huy bền vững giá trị di sản văn hóa Việt Nam, giai đoạn 2021-2025, cùng với Chương trình chuyển đổi số ngành văn hóa đến năm 2030, đặt mục tiêu số hóa toàn bộ di tích, bảo tàng, lễ hội và kho tư liệu quốc gia. Đây không chỉ là cuộc "cách mạng công nghệ" trong lĩnh vực văn hóa, mà còn là một bước tiến về tư duy, đưa di sản từ không gian vật lý sang không gian số, để di sản sống trong tương lai. Bên cạnh di sản vật thể, các giá trị phi vật thể, vốn là tinh hoa sống của văn hóa Việt cũng được bảo tồn và phát huy bằng phương pháp mới. Một trong những thành tựu mang tầm quốc tế là việc UNESCO công nhận "Quần thể di sản Yên Tử - Vĩnh Nghiêm - Côn Sơn, Kiếp Bạc" là Di sản văn hóa thế giới liên tỉnh thứ hai của Việt Nam. Thành công này không chỉ là kết quả của quá trình chuẩn bị công phu, mà còn thể hiện rõ tầm nhìn của Chính phủ trong liên kết vùng di sản, kết nối tâm linh, văn hóa, du lịch.

Chính phủ cũng đặc biệt coi trọng mô hình hợp tác công - tư (PPP) trong bảo tồn và phát huy giá trị di sản. Các dự án phục hồi, trùng tu, phát huy giá trị di tích được triển khai với sự tham gia của doanh nghiệp và cộng đồng. Trong lĩnh vực du lịch, liên kết giữa di sản, văn hóa, du lịch, công nghiệp sáng tạo đã trở thành một phương thức phát triển mới, mang lại hiệu quả kinh tế và giá trị xã hội đồng thời. Không chỉ chú trọng bảo tồn vật chất, Chính phủ còn hướng tới bảo tồn con người, chủ thể sáng tạo của di sản. Các nghệ nhân, nghệ sĩ dân gian, người nắm giữ tri thức truyền thống được tôn vinh, hỗ trợ, trao danh hiệu, đào tạo truyền dạy, qua đó hình thành mạng lưới "người gìn giữ ký ức văn hóa" trên toàn quốc. Từ miền núi Tây Bắc đến đồng bằng sông Cửu Long, từ biển đảo Trường Sa đến Tây Nguyên đại ngàn, những người âm thầm giữ hồn Việt đang được Chính phủ nhìn nhận như "bảo tàng sống của dân tộc", được hỗ trợ về tài chính, truyền thông và chính sách để họ tiếp tục truyền lửa cho thế hệ sau.

Chính phủ đã thể hiện một tầm nhìn nhất quán: Bảo tồn không phải để lưu giữ quá khứ, mà để kiến tạo tương lai. Bảo tồn di sản không phải là bảo tàng hóa mà là làm cho di sản sống trong đời sống hiện đại là kim chỉ nam cho toàn bộ chính sách văn hóa của Chính phủ, hướng đến một nền văn hóa Việt Nam đậm đà bản sắc, sáng tạo, nhân văn và thích ứng với thời đại số.

Nhìn từ góc độ quản trị quốc gia, có thể nói di sản và chuyển đổi số đã trở thành hai trụ cột gắn kết quá khứ với tương lai, giúp Việt Nam vừa giữ được căn tính văn hóa, vừa hội nhập sâu vào nền kinh tế sáng tạo toàn cầu. Khi mỗi di sản được tái sinh bằng công nghệ, mỗi truyền thống được nâng tầm bằng sáng tạo, thì đó không chỉ là sự phục hưng văn hóa, mà còn là bản tuyên ngôn về một Việt Nam tự tin, hiện đại, nhưng không bao giờ quên cội nguồn.

Thủ tướng Phạm Minh Chính chụp ảnh lưu niệm với các nghệ sĩ biểu diễn tại phiên họp trù bị Đại hội Ảnh: N.BẮC

Dấu ấn văn hóa sâu đậm trong lịch sử phát triển

Nhìn lại chặng đường 2020-2025, có thể khẳng định: Chính phủ nhiệm kỳ này đã để lại một dấu ấn văn hóa sâu đậm trong lịch sử phát triển của đất nước. Từ định hình thể chế đến hành động thực tiễn, từ kiến tạo chính sách đến lan tỏa giá trị trong xã hội, từ việc "chấn hưng" truyền thống đến mở ra không gian sáng tạo mới, mọi bước đi đều thể hiện tầm nhìn coi văn hóa là gốc rễ của phát triển bền vững và là thước đo của tiến bộ quốc gia.

Điều làm nên thành công của Chính phủ nhiệm kỳ qua không chỉ là sự nhạy bén trong điều hành hay sự thích ứng với bối cảnh toàn cầu, mà chính là sự kiên định trong triết lý phát triển: Lấy con người làm trung tâm, lấy văn hóa làm nền tảng, lấy đổi mới sáng tạo làm động lực. Chính phủ không chỉ quản lý văn hóa, mà kiến tạo hệ sinh thái văn hóa, nơi Nhà nước, doanh nghiệp và nhân dân cùng tham gia sáng tạo, bảo tồn và phát huy giá trị Việt Nam. Từ chỗ văn hóa là lĩnh vực được quan tâm, đến nay văn hóa đã thực sự trở thành năng lực quốc gia, sức mạnh mềm của Việt Nam trong hội nhập quốc tế.

Văn hóa đã thấm sâu vào mọi chính sách phát triển. Trong giáo dục, là giá trị nhân bản, sáng tạo, hội nhập; trong y tế, là đạo đức nghề nghiệp, tinh thần nhân ái và trách nhiệm với con người; trong kinh tế, là văn hóa kinh doanh trung thực, bền vững, tôn trọng luật pháp; trong chính trị, là văn hóa đối thoại, văn hóa lãnh đạo, văn hóa công vụ; trong ngoại giao, là hình ảnh một Việt Nam yêu hòa bình, tự tin và nhân văn. Ở đâu có con người Việt Nam, ở đó có văn hóa đồng hành, vừa là căn cốt tinh thần, vừa là sức mạnh kết nối dân tộc. Những thành tựu ấy càng có ý nghĩa khi được đặt trong bối cảnh cả nước đang bước vào thời kỳ phát triển mới, thời kỳ của chuyển đổi số, trí tuệ nhân tạo, kinh tế tri thức và xã hội văn minh. Trong dòng chảy ấy, văn hóa không đứng ngoài cuộc, mà trở thành động lực dẫn dắt để công nghệ mang gương mặt con người, để hiện đại gắn liền với nhân văn, để hội nhập không đồng nghĩa với hòa tan. Đó cũng là tinh thần: Phát triển nhanh nhưng phải bền vững; hội nhập sâu nhưng phải giữ vững bản sắc; hiện đại nhưng phải thấm đẫm nhân văn.

Hướng tới Đại hội Đảng bộ Chính phủ nhiệm kỳ 2025-2030, niềm tin ấy càng được củng cố. Chính phủ của nhiệm kỳ mới sẽ tiếp tục phát huy những kết quả đã đạt được, hoàn thiện thể chế, đầu tư cho CNVH, nuôi dưỡng sáng tạo, xây dựng con người Việt Nam thời đại số yêu nước, tự chủ, sáng tạo, nhân ái, bản lĩnh, xanh và số. Đó là hành trình kế thừa nhưng cũng là bước tiến vượt bậc của một Chính phủ kiến tạo, hành động, đổi mới vì văn hóa, vì con người, vì tương lai đất nước. Chính phủ nhiệm kỳ 2020-2025 đã chứng minh rằng: Văn hóa không chỉ là cội nguồn của sức mạnh Việt Nam mà còn là phương thức để Việt Nam bước vào tương lai với tâm thế tự tin, sáng tạo và nhân văn. ■

Để du lịch biển Nghệ An hết "ngủ đông"?

● Bài, ảnh: PHẠM NGÂN

Thời gian qua, tỉnh Nghệ An đã có nhiều nỗ lực đánh thức tiềm năng thế mạnh về du lịch. Tuy nhiên, việc phát triển du lịch biển bền vững vẫn còn nhiều vấn đề buộc tỉnh phải giải quyết.

Với tiềm năng lớn nhưng du lịch biển Nghệ An chỉ sôi động vào mùa hè

"Ngủ" nửa năm

Nghệ An được thiên nhiên ưu đãi bờ biển dài 137 km với hệ sinh thái đa dạng, có đủ tiềm năng để phát triển du lịch biển thành ngành kinh tế mũi nhọn. Tuy nhiên, thực tế nhiều năm qua cho thấy, ngành Du lịch của tỉnh vẫn mang tính mùa vụ rõ rệt, thường rơi vào tình trạng "ngủ đông" suốt nửa năm. Điều này đặt ra yêu cầu phải có những giải pháp đột phá, đồng bộ và bền vững để biến du lịch biển Nghệ An thành sản phẩm hấp dẫn quanh năm.

Thời gian qua, tỉnh đã đầu tư nhiều công trình văn hóa, lịch sử, sinh thái gắn với phát triển du lịch. Những điểm đến nổi bật như Khu di tích Kim Liên - quê hương Chủ tịch Hồ Chí Minh, Nhà lưu niệm Phan Bội Châu, Khu mộ Vua Mai hay chùa Đại Tuệ… đã trở thành điểm dừng chân quen thuộc của du khách. Các lễ hội lớn như Lễ hội Làng Sen, Lễ hội Đền Vua Mai góp phần định hình thương hiệu du lịch văn hoá - tâm linh riêng biệt cho Nghệ An.

Trong bức tranh ấy, Cửa Lò nổi bật như biểu tượng của du lịch biển xứ Nghệ. Từ một làng chài nhỏ, Cửa Lò đã trở thành đô thị du lịch hiện đại, sở hữu hệ thống quảng trường, sân golf, resort và khách sạn cao cấp cùng ẩm thực biển đa dạng. Du khách đến với Cửa Lò không chỉ nghỉ dưỡng mà còn dễ dàng kết hợp hành trình tham quan Vườn quốc gia Pù Mát, trải nghiệm bản làng miền Tây xứ Nghệ và hành hương về quê Bác.

Đặc biệt, khu vực biển Quỳnh trải dài qua nhiều xã ven biển cũng đang dần trở thành điểm sáng mới. Với các bãi biển Quỳnh Nghĩa, Quỳnh Phương, Quỳnh Bảng… hoang sơ, nước trong xanh và hải sản phong phú, vùng biển này hấp dẫn du khách bởi vẻ đẹp mộc mạc, chưa bị khai thác quá mức. Nghề làm mắm, làm nước mắm truyền thống, lễ hội cầu ngư, hội đua thuyền cùng các làng nghề chế biến hải sản đã tạo nên bản sắc riêng cho du lịch biển Nghệ An. Trong những năm gần đây, hạ tầng giao thông được cải thiện, một số khu nghỉ dưỡng và dịch vụ lưu trú bắt đầu hình thành, mở ra cơ hội để biển Quỳnh trở thành điểm đến tiềm năng, bổ sung cho "thương hiệu biển" Cửa Lò. Tuy vậy, để phát huy lợi thế, khu vực này cần được quy hoạch đồng bộ, có chính sách thu hút đầu tư, phát triển sản phẩm gắn với trải nghiệm văn hóa làng biển và du lịch cộng đồng.

Nhiều "điểm nghẽn" cần tháo gỡ

Tuy có nhiều lợi thế, nhưng theo nhận định người dân và du khách, du lịch biển Nghệ An vẫn còn nhiều "điểm nghẽn" như sản phẩm đơn điệu, thiếu dịch vụ giải trí và mua sắm, hạ tầng chưa đồng bộ, nhiều dự án treo lãng phí quỹ đất; nguồn nhân lực còn hạn chế về kỹ năng, ngoại ngữ; quảng bá thiếu chuyên nghiệp, liên kết vùng chưa mạnh.

Tại phiên làm việc trong khuôn khổ Đại hội đại biểu Đảng bộ tỉnh lần thứ XX, ông Ngô Đức Kiên, Bí thư Đảng ủy, Chủ tịch HĐND phường Cửa Lò nhấn mạnh định hướng lấy du lịch làm mũi đột phá. Triển khai Nghị quyết số 36-NQ/TW về chiến lược kinh tế biển, Cửa Lò xác định phát triển du lịch biển là trụ cột. Đề nghị tỉnh ban hành cơ chế, chính sách đặc thù khuyến khích đầu tư, xây dựng sản phẩm du lịch mới, ứng dụng chuyển đổi số trong quảng bá, khai thác giá trị văn hóa truyền thống làng chài, tạo bản sắc riêng. Đặc biệt, trong quý I/2026, xây dựng Đề án phát triển du lịch giai đoạn mới, hướng tới quy hoạch Khu Du lịch Quốc gia ven biển Nghệ An và đăng cai Năm Du lịch Quốc gia.

Theo ông Kiên, để du lịch biển không còn "ngủ đông", cần phát triển sản phẩm mới gắn với văn hóa làng chài, ứng dụng chuyển đổi số trong quảng bá, đồng thời hướng tới quy hoạch Khu Du lịch Quốc gia ven biển Nghệ An và đăng cai Năm Du lịch Quốc gia. Song song đó cần đẩy nhanh tiến độ, thu hồi dự án treo, kêu gọi nhà đầu tư chiến lược để phát triển các khu nghỉ dưỡng quy mô lớn, chất lượng cao. Định vị Cửa Lò thành điểm đến "xanh - sạch - đẹp, an toàn, thân thiện" với nhiều sự kiện văn hóa - thể thao - du lịch quanh năm cũng là hướng đi cần thiết. Bên cạnh đó, việc phát triển nguồn nhân lực chất lượng cao, đào tạo kỹ năng, ngoại ngữ và văn hóa ứng xử là chìa khóa quan trọng để nâng cao chất lượng phục vụ và hình ảnh du lịch địa phương.

Một thực tế khó khăn hiện nay là các khu du lịch biển, đặc biệt là Cửa Lò, trung tâm du lịch biển lớn nhất tỉnh chịu ảnh hưởng nặng nề của bão lũ. Chỉ qua một mùa mưa bão hạ tầng, cảnh quan bị hư hại, dịch vụ đình trệ, khiến các doanh nghiệp và người dân gặp không ít trở ngại. Việc khắc phục hậu quả thiên tai tiêu tốn nhiều nguồn lực, làm giảm sức hút của điểm đến trong mùa thấp điểm. Chính vì vậy, phát triển du lịch biển Nghệ An không thể tách rời nhiệm vụ đầu tư hệ thống phòng chống thiên tai, bảo vệ môi trường biển, cũng như xây dựng cơ chế hỗ trợ cộng đồng kịp thời để ổn định hoạt động du lịch sau bão lũ.

Trao đổi vấn đề này, Giám đốc Sở VHTTDL Nghệ An Trần Thị Mỹ Hạnh nhấn mạnh rằng: "Du lịch chỉ có thể trở thành ngành kinh tế mũi nhọn khi phát triển theo chiều sâu, với văn hóa làm điểm nhấn khác biệt và sinh thái là nền tảng bền vững. Để khắc phục tình trạng mùa vụ, Nghệ An cần hướng tới thu hút đầu tư xây dựng các trung tâm hội nghị, trường đại học, cơ sở y tế và điều dưỡng chất lượng cao; đồng thời khuyến khích tổ chức hội nghị, hội thảo và các hoạt động nghỉ dưỡng mùa đông tại những đô thị biển nhằm khai thác tối đa cơ sở hạ tầng quanh năm".

Cùng với việc nâng cao hạ tầng, Nghệ An đang chú trọng đa dạng hóa sản phẩm du lịch. Ngoài tắm biển truyền thống, nhiều loại hình mới như du lịch văn hóa, tâm linh, ẩm thực, nghỉ dưỡng, thể thao biển và MICE đang được khai thác, tạo thêm lựa chọn cho du khách. Các lễ hội âm nhạc, sự kiện thể thao, hội chợ ẩm thực nếu được tổ chức đều đặn quanh năm sẽ duy trì không khí sôi động, đồng thời làm mới hình ảnh biển Nghệ An. Để giữ chân du khách lâu hơn, thời gian tới, tỉnh phát triển thêm nhiều sản phẩm về đêm như phố đi bộ, chợ hải sản, không gian nghệ thuật và các khu giải trí hiện đại. Hệ thống lưu trú chất lượng cao cùng dịch vụ chuyên nghiệp cũng là yếu tố quyết định trong việc tạo dựng hình ảnh thân thiện, hấp dẫn. Đi đôi với đó, công tác quảng bá và truyền thông cần được triển khai bài bản, hướng tới xây dựng thương hiệu du lịch 4 mùa.

"Với định hướng chiến lược rõ ràng, sự đồng thuận của nhân dân và quyết tâm của Đảng bộ, chính quyền, du lịch biển Nghệ An hoàn toàn có thể vượt qua "giấc ngủ đông" kéo dài, khẳng định vị thế trên bản đồ du lịch quốc gia, đóng góp quan trọng cho sự phát triển bền vững của tỉnh", bà Hạnh cho biết thêm. ■

Việt Nam đón trên 15,4 triệu lượt khách quốc tế

Theo số liệu từ Cục Thống kê trong 9 tháng của năm 2025, Việt Nam đón trên 15,4 triệu lượt khách quốc tế, tăng 21,5% so với cùng kỳ năm 2024, trong đó riêng tháng 9 đạt 1,52 triệu lượt, tăng 19,5%.

Trong tổng số khách quốc tế đến Việt Nam, có 85,1% khách đi bằng đường hàng không; 13,5% đi bằng đường bộ và 1,4% đi bằng đường biển. Về quy mô thị trường, Trung Quốc và Hàn Quốc tiếp tục là hai thị trường gửi khách lớn nhất của du lịch Việt Nam, đóng góp gần 1/2 tổng số khách quốc tế đến Việt Nam. Trong đó, Trung Quốc xếp ở vị trí thứ nhất, đạt 3,9 triệu lượt (chiếm 25,2%); Hàn Quốc ở vị trí thứ hai, đạt 3,2 triệu lượt (chiếm 21%).

Động lực tăng trưởng đến từ châu Âu (tăng 34,9%), châu Á (tăng 20,9%), châu Úc (tăng 13,7%), châu Mỹ (tăng 8,5%), châu Phi (tăng 4,7%).

Các thị trường lớn ở châu Á ghi nhận tốc độ tăng trưởng cao, trong đó có Trung Quốc (+43,9%), Ấn Độ (+42,9%), Nhật Bản (+17,1%). Các thị trường Đông Nam Á tăng trưởng tốt gồm có Philippines, Campuchia, Lào, Indonesia, Malaysia, Singapore, Thái Lan.

Đặc biệt, các thị trường ở châu Âu chứng kiến kết quả tăng trưởng tốt, trong đó thị trường Nga tiếp tục tăng trưởng rất nhanh (+173,0%), do tác động tích cực từ chính sách miễn thị thực và hiệu quả triển khai các chương trình xúc tiến, quảng bá du lịch tại Nga của Cục Du lịch Quốc gia Việt Nam, Bộ VHTTDL và các địa phương, doanh nghiệp thời gian qua. Các thị trường chính ở châu Âu đều tăng trưởng tốt, gồm có Pháp, Anh, Đức, Ba Lan, Italia, Na Uy, Hà Lan, Bỉ, Thụy Điển, Thụy Sỹ…

LAN HƯƠNG

ĐÀ NẴNG:

Phát triển du lịch gắn với bảo tồn văn hóa bản địa

● **Bài, ảnh: THU HOÀI**

TP Đà Nẵng vừa có chuyến khảo sát thực tế tại một số điểm du lịch cộng đồng ở các miền núi phía Tây nhằm đánh giá tiềm năng, hiện trạng hoạt động và định hướng phát triển du lịch gắn với bảo tồn văn hóa bản địa; góp phần tạo sinh kế bền vững cho người dân địa phương.

Phó Chủ tịch UBND thành phố Nguyễn Thị Anh Thi khảo sát làng DLCĐ Bhơ Hôồng

Đoàn công tác do bà Nguyễn Thị Anh Thi, Phó Chủ tịch UBND TP Đà Nẵng dẫn đầu đã khảo sát thực tế về thực trạng quản lý, phát triển tại một số làng du lịch cộng đồng (DLCĐ): Bhơ Hôồng (xã Sông Kôn); Đhroồng (xã Đông Giang); Ta Lang (xã A vương). Đây cũng là những điểm đến tại các địa phương miền núi trên địa bàn tỉnh Quảng Nam cũ được thụ hưởng Dự án 6 về "Bảo tồn, phát huy giá trị văn hóa truyền thống tốt đẹp của các dân tộc thiểu số gắn với phát triển du lịch" giai đoạn 2022-2025.

Làng DLCĐ Bhơ Hôồng đi vào hoạt động từ năm 2013 với các sản phẩm, dịch vụ du lịch như ẩm thực truyền thống, múa tân tung da dá, biểu diễn nhạc cụ - hát giao duyên, hướng dẫn tham quan, biểu diễn và dạy bắn nỏ, nghề đan lát, lưu trú homestay...

Làng DLCĐ Đhroồng là điểm đến đang ngày càng thu hút du khách trong nước và quốc tế đến trải nghiệm, khám phá và tìm hiểu đời sống cộng đồng. Khi hoạt động du lịch lại sau thời gian gián đoạn do đại dịch Covid-19, làng tổ chức nhiều hoạt động mới mẻ, ấn tượng, bên cạnh đó được bổ sung vốn đầu tư bài bản nên số lượng khách đến ngày càng đông, tạo ra doanh thu ổn định cho làng, góp phần tạo thêm việc làm, nâng cao thu nhập, giữ gìn và phát huy bản sắc văn hóa dân tộc Cơ Tu.

Làng Ta Lang là điểm DLCĐ duy nhất của xã biên giới Avương, có vị trí thuận lợi khi nằm gần tuyến đường Hồ Chí Minh, thác R'cung, khu bảo tồn Sao La, cụm di tích lịch sử Trường Sơn và địa đạo Axòo. Nhiều lễ hội truyền thống như lễ hội mừng lúa mới, lễ hội đâm trâu, lễ nhập làng… đã được khôi phục, bảo tồn và tổ chức thường xuyên, trở thành sinh hoạt văn hóa cộng đồng quan trọng.

Tại các điểm DLCĐ, đại diện địa phương, Ban quản lý và người dân đề cập đến những khó khăn thực tế hiện nay như: Nhiều di sản văn hóa vật thể, phi vật thể có sự thay đổi lớn do nguồn nguyên liệu ngày càng khan hiếm, thị hiếu thị trường thay đổi, giá trị ngày công cao nên sản phẩm dệt, đan lát làm ra tiêu thụ khó khăn. Việc lưu giữ và truyền đạt các loại hình văn hóa, văn nghệ, nghệ thuật liên quan đến văn hóa độc đáo của người Cơ Tu ngày càng khó và nguy cơ mai một dần.

Kinh phí đầu tư cho các loại hình hoạt động văn hóa hạn chế, nếu có thì thủ tục thực hiện khó khăn, nhất là các chương trình mục tiêu quốc gia. Công tác quản lý điều hành kinh doanh du lịch, kinh doanh nhóm dịch vụ còn nhiều hạn chế, thiếu tính chuyên nghiệp trong khâu quản lý, điều hành. Chất lượng đội ngũ phục vụ du lịch vẫn còn hạn chế về kỹ năng nghiệp vụ, thiếu hướng dẫn viên tại chỗ.

Bà Nguyễn Thị Anh Thi, Phó Chủ tịch UBND TP Đà Nẵng ghi nhận, đánh giá cao nỗ lực của chính quyền địa phương trong việc bảo tồn các giá trị văn hóa vật thể và phi vật thể, kết hợp phát triển sản phẩm du lịch trải nghiệm như tham quan nhà gươl, dệt thổ cẩm, múa Tung tung - Dá dá, biểu diễn nhạc cụ, trekking rừng và homestay.

Việc phát triển du lịch cộng đồng và sinh thái tại các xã miền núi phía Tây thành phố không chỉ góp phần bảo tồn văn hóa truyền thống Cơ Tu, mà còn tạo sinh kế, nâng cao thu nhập cho người dân và thúc đẩy phát triển kinh tế - xã hội bền vững của địa phương. Để đẩy mạnh phát triển du lịch cộng đồng bền vững, cần định hướng chiến lược rõ ràng; bên cạnh sự hỗ trợ của chính quyền, doanh nghiệp thì quan trọng nhất vẫn là vai trò của cộng đồng dân cư.

Trên cơ sở các kiến nghị của địa phương, thành phố sẽ giao các Sở, ban, ngành liên quan tiếp nhận, tham mưu UBND thành phố xem xét cơ chế, chính sách hỗ trợ, tháo gỡ khó khăn nhằm phát huy hơn nữa tiềm năng du lịch của các điểm đến. ■

Đoàn công tác trao đổi với bà con làng DLCĐ Ta Lang

Trao tặng 50 triệu đồng từ nguồn huy động xã hội cho xã Avương

Phát huy nghệ thuật dân ca, dân vũ dân tộc Dao

Cục Văn hóa các dân tộc Việt Nam vừa phối hợp với Sở VHTTDL tỉnh Sơn La tổ chức lớp tập huấn, truyền dạy bảo tồn và phát huy nghệ thuật dân ca, dân vũ và dân nhạc dân tộc Dao (nhóm Dao Tiền), nhằm triển khai thực hiện có hiệu quả Dự án 6 về "Bảo tồn, phát huy giá trị văn hóa truyền thống tốt đẹp của các dân tộc thiểu số gắn với phát triển du lịch" trên địa bàn tỉnh Sơn La.

Lớp tập huấn có sự tham gia của 98 nghệ nhân, học viên dân tộc Dao đang sinh sống tại tại các xã, phường Thảo Nguyên, Tân Yên và Đoàn Kết (thuộc huyện Mộc Châu cũ), tỉnh Sơn La. Tại lớp tập huấn, các học viên được học tập và bổ sung các kiến thức, kỹ năng cơ bản về tổ chức, hoạt động, duy trì sinh hoạt CLB, kỹ năng dàn dựng, xây dựng chương trình văn nghệ, truyền dạy nghệ thuật trình diễn dân ca, dân vũ, dân nhạc dân tộc Dao, phổ biến công tác bảo tồn, phát huy giá trị của nghệ thật diễn xướng văn hóa dân gian mang đậm bản sắc văn hóa của đồng bào Dao Tiền trong bối cảnh hiện nay. Qua đó giúp cho các học viên nắm được những kiến thức cơ bản để trình diễn và truyền dạy lại cho thế hệ mai sau vốn di sản tốt đẹp của cha ông.

Để bảo tồn, phát huy các giá trị văn hóa truyền thống gắn với phát triển du lịch, thời gian tới tỉnh Sơn La cần thường xuyên tổ chức các ngày hội, hội thi, hội diễn văn hóa, thể thao, các trò chơi dân gian, hỗ trợ thành lập các đội văn nghệ, CLB văn hóa, văn nghệ dân gian để cộng đồng các dân tộc tăng cường giao lưu, trao đổi và giới thiệu những nét văn hóa đặc sắc của dân tộc mình, từ đó tạo thành sản phẩm du lịch độc đáo, hấp dẫn du khách. **MINH LÝ**

Lớp tập huấn có sự tham gia của 98 nghệ nhân, học viên

LỄ HỘI VĂN HÓA THẾ GIỚI TẠI HÀ NỘI LẦN THỨ NHẤT:

Tinh hoa hội tụ, lan tỏa yêu thương

● **ĐÌNH TOÁN; ảnh: TRẦN HUẤN**

Trong không gian của Hoàng thành Thăng Long, Lễ hội Văn hóa thế giới tại Hà Nội lần thứ nhất diễn ra như một bản hòa ca rực rỡ sắc màu. Trong suốt ba ngày, từ ngày 10-12.10, tinh hoa văn hóa năm châu cùng hội tụ, mang đến những trải nghiệm đa sắc, đa thanh, nơi nghệ thuật, âm nhạc, văn hóa của nhiều quốc gia cùng giao hòa trong nhịp điệu của hòa bình và hữu nghị.

Đặc biệt, lễ hội còn lan tỏa thông điệp nhân ái qua các hoạt động sẻ chia, hướng về đồng bào vùng thiên tai, lũ lụt, để văn hóa không chỉ là cầu nối giữa các dân tộc, mà còn là sợi dây gắn kết những trái tim cùng chung nhịp yêu thương.

Lễ hội diễn ra với mong muốn gắn kết tình hữu nghị giữa các quốc gia, văn hóa vì hòa bình

"Sợi tơ hồng" kết nối các quốc gia, thắt chặt nghĩa tình đồng bào

Trước đó, lễ khai mạc Lễ hội Văn hóa thế giới tại Hà Nội lần thứ nhất đã diễn ra vào tối ngày 10.10. Dự Lễ khai mạc có Thủ tướng Phạm Minh Chính; Phu nhân Tổng Bí thư Tô Lâm, bà Ngô Phương Ly; Ủy viên BCH Trung ương Đảng, Bộ trưởng Bộ VHTTDL Nguyễn Văn Hùng; Ủy viên dự khuyết BCH Trung ương Đảng, Thứ trưởng Thường trực Bộ VHTTDL Lê Hải Bình. Cùng dự có lãnh đạo các Ban, Bộ, ngành Trung ương và TP Hà Nội; đại diện các đoàn ngoại giao, tổ chức quốc tế tại Việt Nam. Sự kiện có sự tham dự của đông đảo người dân, du khách quốc tế…

Tại Lễ khai mạc, Thủ tướng Phạm Minh Chính khẳng định, văn hóa là "sợi tơ hồng" kết nối giữa con người với con người, kết nối các quốc gia, kết nối thế giới; văn hóa không có biên giới. Đánh giá Lễ hội Văn hóa thế giới tại Hà Nội lần thứ nhất là sự kiện kết nối giữa dân tộc Việt Nam với các dân tộc trên thế giới, Thủ tướng cho rằng, dù "vạn sự khởi đầu nan" song các bên liên quan đều đã nỗ lực hết mình trong việc tổ chức lễ hội. Từ đó đem lại niềm vui, sự hưởng thụ văn hóa của các dân tộc trên thế giới đối với Việt Nam và của Việt Nam với các dân tộc, các nước trên thế giới.

Trong khuôn khổ Lễ hội đã diễn ra buổi đấu giá thiện nguyện, gây quỹ với số tiền 2 tỉ 500 triệu đồng ủng hộ đồng bào bị ảnh hưởng bão lũ vừa qua

Thủ tướng cho biết, hiện Việt Nam đang trải qua nhiều đợt thiên tai "bão chồng bão, lũ chồng lũ". Chỉ trong quý III vừa qua, Việt Nam đã phải hứng chịu 8 cơn bão, riêng tháng 9 hứng chịu 4 cơn bão. Một bộ phận người dân đang phải vật lộn với những khó khăn do thiên tai gây ra. Nhân dịp này, Thủ tướng gửi lời thăm hỏi, chia sẻ sâu sắc nhất đến những địa phương, gia đình có mất mát, thiệt hại về người và tài sản; đồng thời kêu gọi sự đóng góp, chung tay, chia sẻ của đồng bào cả nước, bạn bè quốc tế đối với những người đang chịu ảnh hưởng nặng nề bởi thiên tai.

Thủ tướng tiếp tục nhấn mạnh, Chủ tịch Hồ Chí Minh, Người anh hùng dân tộc vĩ đại, Danh nhân văn hóa thế giới đã chỉ rõ, "văn hóa phải soi đường cho quốc dân đi". Đảng đã xác định văn hóa là sức mạnh nội sinh, văn hóa có tính khoa học, tính dân tộc và tính đại chúng. Hiện nay, Việt Nam đang tiếp tục cụ thể hóa đường lối văn hóa này của Đảng Cộng sản Việt Nam để văn hóa thực sự là sức mạnh nội sinh, kết nối giữa con người với con người, kết nối các nền kinh tế; đẩy mạnh phát triển công nghiệp văn hóa, công nghiệp giải trí, góp phần quốc tế hóa văn hóa đậm đà bản sắc dân tộc của Việt Nam ra với bạn bè quốc tế và dân tộc hóa văn minh của thế giới vào Việt Nam. Nhân dịp này, Thủ tướng đánh giá cao chương trình với tinh thần thể hiện đậm đà bản sắc văn hóa Việt Nam, trong đó có văn hóa sẻ chia, văn hóa giúp đỡ nhau với tình dân tộc, nghĩa đồng bào; góp phần chia sẻ, gửi gắm tình cảm bằng nhiều hình thức khác nhau tới đồng bào đang chịu hậu quả của biến đổi khí hậu, trong đó có các cơn bão và đợt mưa lũ hiện nay. Thủ tướng mong muốn các Bộ, ngành, địa phương và đặc biệt là các nước, đối tác quốc tế tiếp tục hưởng ứng để Lễ hội Văn hóa thế giới được Việt Nam tổ chức hằng năm.

Thủ tướng nêu rõ: "Chúng ta sẽ tiếp tục phát huy vai trò của văn hóa là sức mạnh nội sinh, đồng thời là sức mạnh liên kết, đoàn kết quốc tế, cùng nhau sẻ chia trước thiên tai, hậu quả của biến đổi khí hậu vốn mang tính toàn dân, toàn diện và toàn cầu; đòi hỏi phải có sự đoàn kết quốc tế, đề cao chủ nghĩa đa phương và giúp đỡ lẫn nhau, trong đó có sợi dây văn hóa".

Hoạt động văn hóa đối ngoại trọng điểm

Theo Trưởng đại diện UNESCO tại Việt Nam Jonathan Wallace Baker, trong những thời khắc khó khăn do thiên tai, lũ lụt gây ra, văn hóa nhắc nhở mọi người dân về cội nguồn của mình. Đó là cội nguồn của sự kiên cường, lòng nhân ái và của năng lực cùng nhau kiến thiết lại cuộc sống.

Ông Jonathan Wallace Baker khẳng định, với chủ đề "Chung tay cùng đồng bào vùng lũ", lễ hội cho thấy văn hóa không chỉ tôn vinh vẻ đẹp và sự sáng tạo, mà còn là nguồn cảm hứng cho lòng trắc ẩn, sự phục hồi và tình đoàn kết. Lễ hội lần này tạo dấu ấn không chỉ bởi sắc màu và những màn trình diễn, mà còn bởi thông điệp khi văn hóa kết nối thì nhân loại sẽ đoàn kết. Lễ hội quy tụ các nghệ sĩ, cộng đồng và quốc gia để chia sẻ các giá trị truyền thống và đổi mới sáng tạo, để lắng nghe nhau và khẳng định rằng sự khác biệt văn hóa không chia rẽ các dân tộc mà lại là yếu tố kết nối các quốc gia với nhau.

Chia sẻ về lễ hội lần này, Cục trưởng Cục Hợp tác quốc tế (Bộ VHTTDL) Nguyễn Phương Hòa nhấn mạnh, sự kiện đã thành công trong việc tôn vinh vẻ đẹp đa dạng của các nền văn hóa trên thế giới thông qua nhiều hình thức thể hiện phong phú như nghệ thuật biểu diễn, trình diễn thời trang, điện ảnh, triển lãm... Lễ hội không chỉ mang đến bức tranh rực rỡ sắc màu văn hóa toàn cầu mà còn truyền tải thông điệp về một Hà Nội năng động, cởi mở, nơi giao hòa và hội tụ của các nền văn minh nhân loại. "Với tinh thần Kết nối - Sẻ chia - Lan tỏa yêu thương, văn hóa vì hòa bình, lễ

Hoạt động quảng bá văn hóa, nghệ thuật

Chúng ta sẽ tiếp tục phát huy vai trò của văn hóa là sức mạnh nội sinh, đồng thời là sức mạnh liên kết, đoàn kết quốc tế, cùng nhau sẻ chia trước thiên tai, hậu quả của biến đổi khí hậu vốn mang tính toàn dân, toàn diện và toàn cầu; đòi hỏi phải có sự đoàn kết quốc tế, đề cao chủ nghĩa đa phương và giúp đỡ lẫn nhau, trong đó có sợi dây văn hóa.

(Thủ tướng PHẠM MINH CHÍNH)

hội đã nhận được sự đồng hành tích cực từ gần 50 đại sứ quán, tổ chức quốc tế và trung tâm văn hóa nước ngoài tại Việt Nam. Đặc biệt, chương trình "Bước chân di sản" trong khuôn khổ lễ hội đã gây được quỹ với số tiền 2 tỉ 500 triệu đồng thông qua hoạt động đấu giá thiện nguyện. Toàn bộ số tiền sẽ ủng hộ đồng bào bị ảnh hưởng bởi mưa lũ vừa qua", bà Phương Hòa cho biết. Bà Phương Hòa cho biết thêm, sự kiện không chỉ giới thiệu tinh hoa văn hóa Việt Nam ra thế giới mà còn là dịp tiếp thu có chọn lọc tinh hoa văn hóa nhân loại, làm giàu thêm bản sắc dân tộc và nâng cao mức hưởng thụ văn hóa của nhân dân, theo đúng chủ trương xuyên suốt của Đảng, Nhà nước. Trong thời gian tới, Lễ hội sẽ tiếp tục được phát triển theo hướng trở thành sự kiện thường niên, mang dấu ấn thương hiệu riêng của Thủ đô Hà Nội.

Bà Peta Donald, Bí thư thứ nhất Đại sứ quán Australia tại Việt Nam bày tỏ ấn tượng sâu sắc về quy mô và thông điệp của Lễ hội Văn hóa thế giới tại Hà Nội lần thứ nhất, coi đây là sáng kiến mang ý nghĩa gắn kết, thể hiện tinh thần cởi mở và hội nhập của Việt Nam với cộng đồng quốc tế. Bà Peta Donald đánh giá, việc quy tụ các nền văn hóa từ khắp năm châu trong không gian Hoàng thành Thăng Long không chỉ là dịp tôn vinh giá trị, bản sắc riêng của mỗi dân tộc mà còn tạo dựng cầu nối giao lưu, tăng cường sự hiểu biết và gắn bó giữa các quốc gia. Theo bà Peta Donald, chính sự đa dạng, hòa quyện và sẻ chia qua âm nhạc, nghệ thuật đã tạo nên sức sống đặc biệt cho lễ hội, qua đó góp phần vun đắp tình hữu nghị, củng cố hợp tác và thúc đẩy tinh thần tôn trọng, thấu hiểu giữa các nền văn hóa trong thế giới hiện đại đầy kết nối ngày nay.

Sau ba ngày diễn ra sôi động, Lễ hội Văn hóa thế giới tại Hà Nội lần thứ nhất đã khép lại trong không khí hân hoan, để lại nhiều ấn tượng đẹp trong lòng công chúng và bạn bè quốc tế. Hàng vạn lượt người dân, du khách đã cùng hòa mình vào không gian đa sắc của văn hóa năm châu, nơi âm nhạc, nghệ thuật, ẩm thực, trang phục và phong tục của các quốc gia cùng hội tụ, lan tỏa tinh thần đoàn kết, hữu nghị và tôn trọng lẫn nhau. Với cách thức tổ chức chuyên nghiệp, nội dung phong phú và tinh thần giao lưu cởi mở, lễ hội đã trở thành dấu ấn văn hóa đáng nhớ của Thủ đô Hà Nội, góp phần khẳng định vị thế của Việt Nam là điểm đến của sự gặp gỡ, đối thoại và lan tỏa giá trị văn hóa nhân loại.■

trong khuôn khổ Lễ hội

Tăng tốc về đích, hướng tới mục tiêu phát triển toàn diện

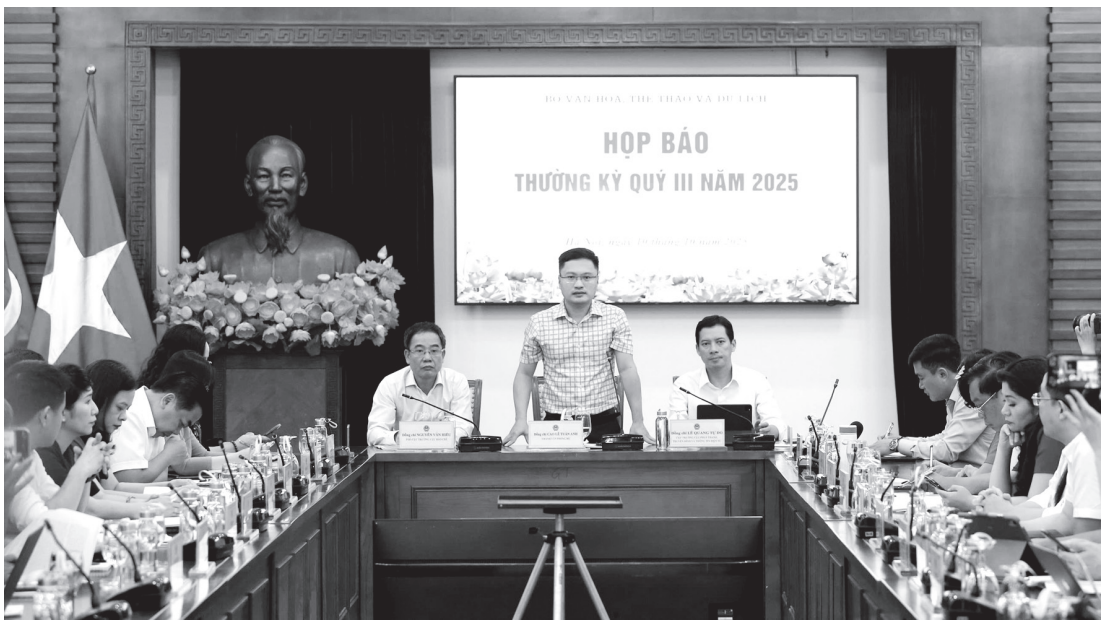
● **THẢO NGUYÊN**

Tại buổi họp báo thường kỳ quý III năm 2025 của Bộ VHTTDL vừa diễn ra tại Hà Nội, đại diện các đơn vị trực thuộc Bộ đã trao đổi, làm rõ nhiều vấn đề báo chí và dư luận quan tâm như công tác quản lý phim và thông tin trên không gian mạng, giải pháp thúc đẩy du lịch đạt mục tiêu đón 25 triệu khách quốc tế...

Chủ trì buổi họp báo có ông Cao Lê Tuấn Anh, Chánh Văn phòng, Người phát ngôn Bộ VHTTDL. Đồng chủ trì có ông Lê Quang Tự Do, Cục trưởng Cục Phát thanh, truyền hình và thông tin điện tử; ông Nguyễn Văn Hiếu, Phó Cục trưởng Cục Báo chí.

Trả lời câu hỏi về thực trạng quản lý phim và thông tin trên không gian mạng, ông Lê Quang Tự Do cho biết, chiến dịch chặn, gỡ các kênh tin tức sai lệch trên mạng xã hội xuyên biên giới được thực hiện thường xuyên, tập trung vào các trường hợp phát tán tin giả, tin sai sự thật. Trong hai năm gần đây, tỷ lệ xử lý thông tin sai sự thật đạt trên 90%. Đề cập trường hợp phim *Hãy để tôi tỏa sáng* có hình ảnh "đường lưỡi bò phi pháp", ông cho biết "tập phim có hình ảnh vi phạm chủ quyền chỉ mới chiếu tại Trung Quốc, chưa phát sóng tại Việt Nam. Tuy nhiên, Cục và Cục Điện ảnh thống nhất quan điểm, bất kỳ phim nào có hình ảnh vi phạm chủ quyền, vi phạm Luật Điện ảnh, dù chưa chiếu tại Việt Nam, đều không được phép phổ biến". Trước ý kiến về việc dòng phim "tổng tài", ông Lê Quang Tự Do khẳng định: "Việt Nam không có chủ trương "không quản được thì cấm". Tất cả mọi hoạt động, bao gồm phim ảnh, đều phải tuân thủ quy định pháp luật. Những bộ phim, kể cả dòng phim "tổng tài" nếu không vi phạm pháp luật thì được phép hoạt động và phổ biến bình thường".

Liên quan đến lĩnh vực du lịch, trả lời câu hỏi của báo chí về giải pháp để đạt mục tiêu đón 25 triệu khách quốc tế trong năm 2025, ông Phạm Văn Thủy, Phó Cục trưởng Cục Du lịch Quốc gia Việt Nam cho biết: "Từ nay đến tháng 3.2026 là giai đoạn cao điểm đón khách quốc tế. Tuy vậy, từ nay đến cuối năm thời gian không còn nhiều. Để đạt mục tiêu đón 25 triệu khách quốc tế, ngành du lịch Việt Nam phải tăng tốc, bứt phá để hoàn thành chỉ tiêu được giao".

Toàn cảnh buổi họp báo **Ảnh: TR.HUẤN**

Trong quý IV, Bộ VHTTDL cho biết đặt ra các nhiệm vụ trọng tâm như: Trong lĩnh vực văn hóa, gia đình, Bộ tiếp thu ý kiến chỉ đạo của Thường trực Chính phủ, hoàn thiện hồ sơ dự thảo "Nghị quyết về chấn hưng và phát triển văn hóa trong kỷ nguyên mới". Phối hợp với Bộ Công thương triển khai công tác chuẩn bị tổ chức "Hội chợ triển lãm mùa Thu năm 2025" vào tháng 10.2025 tại Trung tâm Triển lãm Quốc gia. Trình Thủ tướng Chính phủ Kế hoạch thực hiện Kết luận số 84-KL/TW ngày 21.6.2024 của Bộ Chính trị tiếp tục thực hiện Nghị quyết số 23-NQ/TW của Bộ Chính trị (khóa X) về "Tiếp tục xây dựng và phát triển văn học, nghệ thuật trong thời kỳ mới". Tổ chức sơ kết Nghị định 144/2020/NĐ-CP ngày 14.12.2020 của Chính phủ quy định về hoạt động nghệ thuật biểu diễn.

Hoàn thiện "Đề án xây dựng cơ sở dữ liệu và lập bản đồ số về các ngành công nghiệp văn hóa và "Bộ chỉ tiêu thống kê về các ngành công nghiệp văn hóa" trình cấp có thẩm quyền xem xét, quyết định; Đề án "Giải thưởng sáng tạo và xây dựng thương hiệu quốc gia về các ngành công nghiệp văn hóa"; Đề án "Hệ thống các công trình nghệ thuật tiêu biểu giai đoạn 2025-2030, tầm nhìn đến năm 2045"; Thiết kế mẫu huy hiệu đại biểu và maket trang trí Đại hội XIV của Đảng. Tiếp tục công tác chuẩn bị phục vụ Đại hội đại biểu Đảng bộ Chính phủ và Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIV của Đảng (Chương trình nghệ thuật phục vụ phiên Khai mạc, các hoạt động nghệ thuật bên lề khác...)...

Với tinh thần chủ động, quyết liệt và sáng tạo, Bộ VHTTDL khẳng định sẽ tiếp tục đẩy mạnh phối hợp liên ngành, ứng dụng công nghệ và mở rộng hợp tác quốc tế để hoàn thành các mục tiêu trọng tâm của năm 2025. Những giải pháp cụ thể, sát thực tế được đưa ra tại họp báo cho thấy quyết tâm của toàn ngành trong việc chấn hưng văn hóa, phát triển du lịch bền vững, nâng cao đời sống thể chất và tinh thần của nhân dân, đồng thời quảng bá hình ảnh Việt Nam năng động, thân thiện, hội nhập sâu rộng trên trường quốc tế. ■

TỪ *ĐỒI HÀNH XÁC* NHÌN LẠI CÔNG TÁC PHÁT HÀNH VÀ TRUYỀN THÔNG ĐIỆN ẢNH:

Khi phim Việt "cô độc" trên chính sân nhà

● **HÀ AN**

Trong bối cảnh điện ảnh Việt Nam đang nỗ lực khẳng định vị thế giữa thị trường phim ngoại áp đảo, câu chuyện phát hành phim một lần nữa được đặt lên bàn cân. Việc trùng thời điểm ra mắt giữa *Đồi hành xác: Tà thuyết đen trở lại* và bom tấn kinh dị Nhật Bản *Exit 8: Ga tàu vô tận* vào ngày 26.9.2025 tiếp tục khơi gợi những trăn trở về chiến lược đưa phim nội đến với khán giả.

Cảnh trong bộ phim "Đồi hành xác: Tà thuyết đen trở lại"

Phát hành - khâu "sống còn" của phim Việt

Bộ phim kinh dị Nhật Bản từng tranh giải tại LHP Cannes 2025, ngay khi khởi chiếu tại quê nhà đã lập kỷ lục doanh thu: 900 triệu yên trong 3 ngày đầu, trở thành phim ăn khách nhất đầu năm 2025; và sau 18 ngày ra rạp, doanh thu đạt 3 tỉ yên (khoảng 540 tỉ VNĐ).

Tuy nhiên, tại Việt Nam, sau hơn 10 ngày, *Exit 8* chỉ thu về 1,5 tỉ đồng - con số quá khiêm tốn so với thị trường quốc tế, nhưng không một dòng truyền thông nào "chê bai". Trớ trêu thay, ở cùng thời điểm, *Đồi hành xác* - bộ phim kinh dị Việt mang yếu tố dân gian và được đầu tư bài bản - lại sớm bị dừng chiếu chỉ sau gần một tuần ra rạp, với doanh thu đạt gần 2,2 tỉ đồng. So sánh như vậy để thấy, chất lượng phim chưa hẳn đi cùng doanh thu.

Một khán giả có tên "Người Yên Khánh" chia sẻ trên mạng xã hội: "Nhìn doanh thu để chê phim chắc chỉ có truyền thông Việt - thật đáng buồn! Tôi không cố tình gây tranh cãi, nhưng khi có người nói "khán giả không hiểu phim", họ đã vô tình dẫn dắt dư luận khiến những người chưa xem cũng e ngại. Khán giả Việt đã quen với nhiều thể loại phim Hollywood, nên *Đồi hành xác: Tà thuyết đen trở lại* đơn giản chỉ là một phim giải trí. Bộ phim thực tâm được dọn ra như một bữa tiệc chỉn chu, có vị cay ngọt và chút hương rượu nếp trắng của dân gian Việt, nhưng chính điều đó lại trở thành rào cản với những người vốn mang định kiến với phim nội".

Trao đổi với phóng viên, nhà sản xuất Minh Hiền nhận định: "Phát hành là chặng cuối nhưng lại quyết định số phận của bộ phim. Nếu ba ngày đầu có suất chiếu ổn định, bất kỳ phim nào cũng có thể vượt mốc doanh thu nhiều tỉ đồng. Đây là giai đoạn khán giả đang tò mò và chưa bị ảnh hưởng bởi luồng thông tin tiêu cực. Sau đó, họ mới thực sự đánh giá phim có đáng xem hay không".

Đạo diễn Lương Đình Dũng cho rằng, làm phim kinh dị ở Việt Nam không còn vướng ở khâu kiểm duyệt, mà áp lực lớn nhất lại đến từ truyền thông - nơi "không biết đâu là đúng, đâu là sai". Theo ông, sự thiếu kiểm chứng, vội vã trong đánh giá đang khiến nỗ lực của các nhà làm phim nội địa bị tổn thương nặng nề.

Ông đưa ra một so sánh đầy chua chát: "Nếu bạn mở một quán cà phê, ai cố tình đến phá hoại thì đó là hành vi vi phạm pháp luật. Nhưng với điện ảnh, nhiều kênh truyền thông có thể vô tư tàn phá một bộ phim chỉ bằng vài dòng bình luận hoặc bài viết lệch hướng - và không ai phải chịu trách nhiệm. Đó chính là nỗi đau của phim Việt".

Sự "vô tư" ấy, theo ông, không chỉ xuất phát từ những bài phê bình thiếu chuyên môn hay các bình luận cảm tính, mà còn đến từ sự thiên lệch trong truyền thông, khi phim ngoại được quảng bá rầm rộ, còn phim Việt thường chỉ được nhắc tới qua những so sánh doanh thu mang tính "dìm hàng".

Trở lại với *Đồi hành xác: Tà thuyết đen trở lại*, ê kíp sáng tạo cho biết, đây là bộ phim giải trí có yếu tố nghệ thuật, chú trọng vẻ đẹp bối cảnh, ngôn ngữ điện ảnh và phong cách kể chuyện chân thực, giản dị để khán giả dễ tiếp nhận. Đạo diễn Lương Đình Dũng chia sẻ: "Tôi muốn gửi lời cảm ơn đến khán giả đã cảm nhận được những điều mới mẻ mà chúng tôi gửi gắm, và tin rằng bộ phim sẽ đi xa hơn với tinh thần tích cực ban đầu. Tiếc là, chính sự chọn lựa phong cách chân thực ấy lại bị một số người gán mác rắc rối, khó hiểu".

Cần công bằng cho phim Việt

Không riêng *Đồi hành xác: Tà thuyết đen trở lại*, trước đó, *Mưa đỏ* cũng từng đối diện với những tranh cãi gay gắt về "tính lịch sử". Nhiều ý kiến cho rằng phim "sai lệch sự thật", "thiếu chính xác trong phục trang và bối cảnh", trong khi ê kíp đã nỗ lực phục dựng chiến trường dựa trên tư liệu và ký ức của nhân chứng. Câu chuyện này cho thấy một nghịch lý quen thuộc: Phim nội thường bị phán xét trước khi được thấu hiểu.

Thay vì nhìn nhận *Mưa đỏ* như một tác phẩm nghệ thuật thể hiện góc nhìn sáng tạo của đạo diễn, không ít người lại áp đặt tiêu chuẩn "phim tài liệu" lên một bộ phim điện ảnh. Đó là minh chứng rõ nét cho "áp lực kép": Vừa phải trung thực với lịch sử, vừa phải đối mặt với sự nghi ngờ từ công chúng và truyền thông.

Tình cảnh tương tự từng xảy ra với *Đất rừng phương Nam* - bộ phim được kỳ vọng khơi dậy ký ức tuổi thơ và tinh thần kháng chiến Nam Bộ, nhưng lại vấp phải làn sóng phê bình gay gắt chỉ sau vài ngày công chiếu. Nhiều bài viết chỉ tập trung so sánh với bản phim truyền hình kinh điển cách đây hơn hai thập kỷ, bỏ qua những nỗ lực sáng tạo và giá trị thẩm mỹ mà ê kíp muốn gửi gắm đến khán giả hôm nay. Không ít ý kiến còn phán xét về diễn xuất, hình ảnh mà chưa thật sự hiểu dụng ý của đạo diễn khi tái hiện không gian Nam Bộ giàu biểu tượng và chất thơ.

Theo nhiều chuyên gia, những "cú vấp" ấy không chỉ xuất phát từ rạp chiếu hay chiến lược truyền thông, mà còn phản ánh vấn đề sâu xa hơn - chính sách văn hóa dành cho điện ảnh. Đạo diễn Lương Đình Dũng cho rằng: "Nhà nước cần có chính sách hỗ trợ để điện ảnh Việt phát triển ổn định, tránh tình trạng mạnh ai nấy làm. Đồng thời, cần quan tâm nhiều hơn đến các nhà làm phim - những người đang gánh chịu rủi ro, phải tự mình kêu cứu trong cô độc rồi dần bị lãng quên. Nếu không, nhiều người sẽ chùn bước hoặc gục ngã khi đứa con tinh thần của họ bị truyền thông bóp nghẹt một cách oan uổng".

Theo đạo diễn, điện ảnh Việt có khán giả của riêng mình - những người luôn sẵn sàng đón nhận cái mới - nhưng hành trình để họ đến được với phim lại không dễ dàng. "Nhiều cây viết chưa đủ chuyên môn lại có kênh theo dõi lớn, vô tình dẫn dắt dư luận theo hướng làm tổn thương phim Việt. Nhu cầu xem phim là có, nhưng cơ hội để khán giả tiếp cận lại bị thu hẹp", ông nói.

Phát hành phim trong nước, vì thế, không chỉ là câu chuyện doanh thu, mà còn là phép thử cho niềm tin vào điện ảnh Việt. Chỉ khi rạp chiếu mở lòng, truyền thông đồng hành và khán giả tin yêu, điện ảnh mới có thể thật sự hồi sinh - từ chính sự trân trọng và tin tưởng vào giá trị Việt trên màn ảnh Việt. ■

Trình chiếu phim Việt Nam tại Hoa Kỳ

Bộ VHTTDL vừa ban hành Quyết định số 3294/QĐ-BVHTTDL về việc gửi phim Việt Nam tham gia trình chiếu, giới thiệu tại Hoa Kỳ. Theo đó, Bộ cho phép Viện Phim Việt Nam cung cấp 10 bộ phim để trình chiếu quảng bá phi lợi nhuận tại rạp Metrograph (New York, Hoa Kỳ) từ ngày 18 - 31.10.2025. Đây là hoạt động đối ngoại văn hóa ý nghĩa, góp phần tăng cường giao lưu nhân dân giữa hai quốc gia, nhân dịp Kỷ niệm 30 năm bình thường hóa quan hệ ngoại giao Việt Nam - Hoa Kỳ.

Danh mục phim Việt Nam dự kiến giới thiệu gồm nhiều tác phẩm kinh điển của điện ảnh nước nhà như: *Bao giờ cho đến tháng 10 (1984), Thị xã trong tầm tay (1983), Em bé Hà Nội (1974), Gánh xiếc rong (1989), Chung một dòng sông (1959), Hà Nội trong mắt ai (1983), Hy vọng cuối cùng (1981), Hãy tha thứ cho em (1992), cùng hai phim hoạt hình Đáng đời thằng Cáo (1959) và Con sáo biết nói (1967).*

Các bộ phim được lựa chọn thể hiện dấu ấn đặc sắc của điện ảnh Việt Nam qua nhiều giai đoạn, phản ánh chiều sâu văn hóa, lịch sử và con người. Thông qua đó, khán giả quốc tế có cơ hội hiểu hơn về đất nước, con người và tinh thần Việt Nam qua ngôn ngữ điện ảnh.

Hoạt động giới thiệu phim lần này tiếp tục khẳng định vai trò của điện ảnh trong giao lưu văn hóa quốc tế, đồng thời góp phần quảng bá hình ảnh Việt Nam thân thiện, năng động và giàu bản sắc đến bạn bè thế giới.

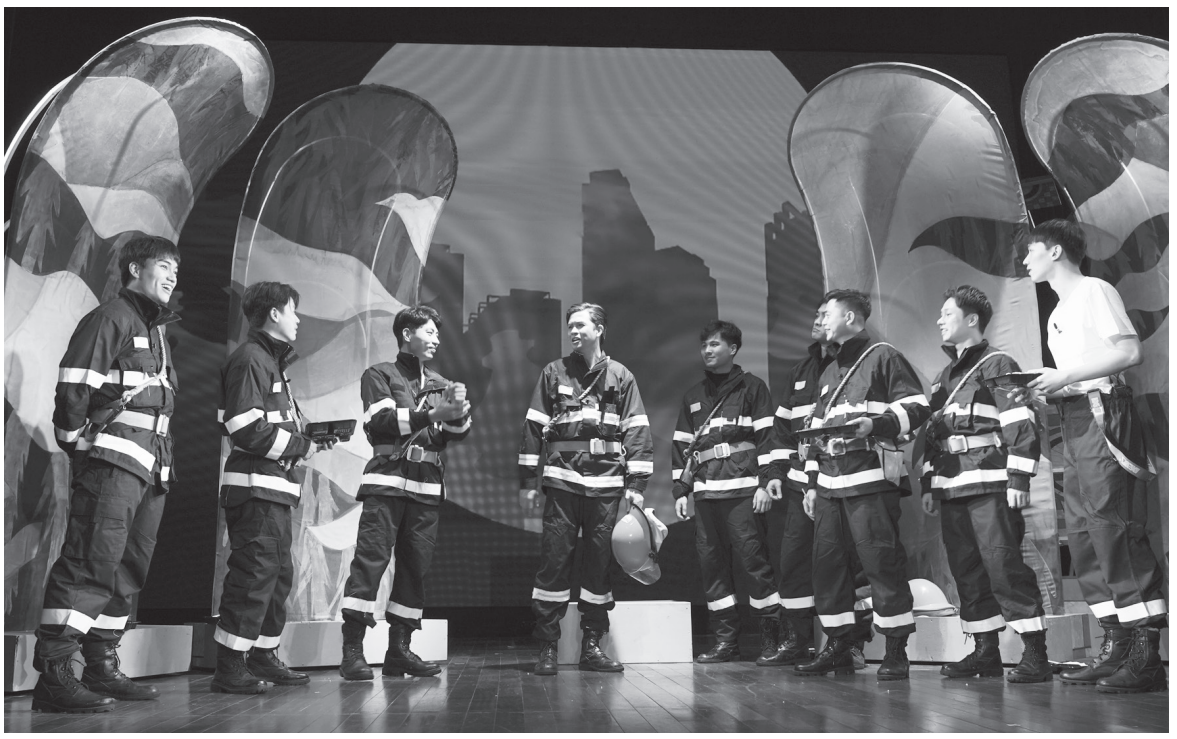
ANH HUY

KỊCH BẢN SÂN KHẤU ĐƯƠNG ĐẠI:

Đã đến lúc tác giả phải dấn thân

● **NGUYỄN THÚY HIỀN**

Trong đời sống sân khấu Việt Nam, kịch bản luôn được xem là "linh hồn" của vở diễn. Thế nhưng, nghịch lý là sân khấu hôm nay lại đang thiếu chính cái "linh hồn" ấy. Khi đời sống xã hội biến đổi không ngừng, khán giả mong đợi những câu chuyện phản ánh hiện thực, thì nhiều tác giả vẫn chọn cách ở ẩn trong "vùng an toàn". Đã đến lúc, người viết kịch phải thật sự dấn thân - lắng nghe, quan sát và đối diện với những vấn đề mà thời đại mình đang lên tiếng.

"Ngược chiều bình an" của Nhà hát Kịch Việt Nam khai thác thành công đề tài về người chiến sĩ cứu hỏa

Không thể trốn tránh hiện thực

Mười năm qua, sân khấu Việt Nam vẫn phong phú kịch lịch sử, cách mạng, huyền tích dân gian. Tuy nhiên, khi những đề tài quen thuộc ấy được khai thác đi khai thác lại, sân khấu dần đánh mất hơi thở của cuộc sống. Những vấn đề đang nóng "hừng hực" ngoài xã hội - từ đô thị hóa, khủng hoảng môi trường, tan vỡ gia đình, thân phận giới trẻ, tác động của công nghệ đến xung đột lợi ích và khát vọng công bằng... lại hiếm khi được phản ánh trực diện trên sàn diễn.

Ngay cả khi có kịch bản mang đề tài đương đại, nhiều tác phẩm vẫn né tránh những lát cắt gai góc. Không ít đơn vị nghệ thuật chọn đi đường vòng, lo ngại "nhạy cảm", nên bám víu vào những vùng đề tài an toàn. Hệ quả là sân khấu ngày càng khó níu chân khán giả trẻ - những người đang muốn nhìn thấy chính họ, chính cuộc sống của họ được soi chiếu trên sân khấu.

Nguyên nhân, một phần đến từ cơ chế đặt hàng còn thiên về sự an toàn, song quan trọng hơn là từ chính sự "lười vận động" của một bộ phận tác giả: Không bước ra, không quan sát, không lắng nghe... Khi tác giả không dấn thân, sân khấu cũng mất dần mạch sống, mất đi lớp khán giả trẻ - lực lượng từng được xem là hơi thở của tương lai sân khấu Việt.

Dẫu vậy, cần ghi nhận rằng những năm gần đây, vẫn có một số vở diễn đương đại tạo được dấu ấn*: Bóng rối, Điều còn lại* của Nhà hát Kịch Việt Nam; *Búp bê* của Lucteam; *Đến bến bờ kia* của Đoàn Kịch nói Hải Phòng; *Ngược chiều gió* của Nhà hát Tuổi Trẻ… Điều đó cho thấy, chỉ cần tác giả dám viết, nhà hát dám dựng, khán giả sẽ ủng hộ, đồng cảm. Đặc biệt, di sản của Lưu Quang Vũ vẫn thể hiện sức sống mạnh mẽ: *Tôi và chúng ta, Ai là thủ phạm, Hồn Trương Ba da hàng thịt, Lời thề thứ 9*… mỗi khi được tái dựng đều chật kín khán phòng. Đó là minh chứng rõ nét nhất cho khát vọng được "thấy mình" của công chúng hôm nay - và cho thấy sân khấu chỉ thực sự sống khi dám chạm vào đời sống.

Một nguồn chất liệu phong phú và gần gũi cho kịch bản sân khấu chính là báo chí và truyền thông. Như nhiều nhà nghiên cứu đã khẳng định, từ một phóng sự, một bài điều tra, hay một câu chuyện người thật việc thật trên mạng xã hội, hoàn toàn có thể hình thành một vở kịch hấp dẫn, giàu kịch tính và đậm hơi thở thời sự. Sân khấu không thể mãi lặp lại huyền thoại hay quá khứ, mà cần soi chiếu vào hiện thực - nơi con người hôm nay đang tồn tại, va đập và khát khao.

Dấn thân hay chấp nhận bị khán giả quay lưng?

Khoảng trống kịch bản đương đại đã được nói đến nhiều năm, nhưng khắc phục nó không thể chỉ dừng ở khẩu hiệu. Trước hết, cần nhìn nhận, cơ chế khuyến khích và đặt hàng đóng vai trò then chốt. Khi có đơn đặt hàng rõ ràng, tác giả mới có điều kiện dấn thân, còn nhà hát mới đủ căn cứ để mạnh dạn dựng.

Một ví dụ đáng chú ý là Bộ Công an, trong nhiều năm qua, đã duy trì Liên hoan sân khấu về hình tượng người chiến sĩ Công an nhân dân - một đề tài hiện đại, gắn liền với đời sống xã hội. Nhờ đó, hàng loạt vở diễn thời sự, giàu sức lan tỏa đã ra đời. Tuy nhiên, phạm vi chủ đề vẫn còn hẹp. Nếu các ngành khác như giáo dục, y tế, môi trường, công thương... cũng chủ động đặt hàng và tổ chức liên hoan sân khấu của riêng mình, khán giả chắc chắn sẽ có thêm nhiều tác phẩm mang hơi thở mới - đa dạng, gần gũi và sinh động.

Vở kịch đề tài hiện đại "Người lạ hoàn hảo" của Nhà hát Tuổi Trẻ

Song song đó, cần hình thành "vùng an toàn sáng tạo" để người viết kịch có thể yên tâm dấn thân. Một hội đồng nghệ thuật uy tín, có bản lĩnh chuyên môn sẽ giúp định hướng, phản biện, đồng thời bảo vệ tác giả khỏi những rủi ro không đáng có. Đây chính là cơ chế để người viết kịch có thể phản ánh đời sống một cách trung thực mà không lo bị cô lập hay "chìm xuồng".

Công tác đào tạo và phát hiện tác giả trẻ cũng là nhiệm vụ cấp bách. Các trường nghệ thuật, khoa viết văn, điện ảnh, báo chí cần phối hợp với Hội Nghệ sĩ Sân khấu Việt Nam và Hội Sân khấu Hà Nội tổ chức các trại sáng tác, lớp viết kịch, khuyến khích sinh viên, nhà báo, blogger thử sức với kịch bản sân khấu. Họ chính là những người đang bắt nhịp nhanh nhất với đời sống đương đại và có thể mang đến những góc nhìn mới mẻ, sinh động.

Một nguồn chất liệu phong phú và gần gũi chính là báo chí và truyền thông. Như nhiều nhà nghiên cứu đã khẳng định, từ một phóng sự, một bài điều tra, hay một câu chuyện người thật việc thật trên mạng xã hội, hoàn toàn có thể hình thành một vở kịch hấp dẫn, giàu kịch tính và đậm hơi thở thời sự. Sân khấu không thể mãi lặp lại huyền thoại hay quá khứ, mà cần soi chiếu vào hiện thực - nơi con người hôm nay đang tồn tại, va đập và khát khao.

Vai trò của Hội nghề nghiệp cũng rất đáng được nhìn nhận lại. Hội Nghệ sĩ Sân khấu Việt Nam, Hội Sân khấu Hà Nội... có thể trở thành cầu nối giữa tác giả - nhà hát - khán giả, bằng việc tổ chức đọc kịch bản, phản biện công khai, tạo diễn đàn trao đổi chuyên môn. Lý luận phê bình cũng cần chuyển từ việc "đánh giá sau" sang "định hướng trước", góp phần mở đường cho các đề tài sáng tác mới, thay vì chỉ nhìn lại thành quả.

Dẫu vậy, cơ chế chỉ là một phần. Điều cốt lõi vẫn nằm ở chính người viết kịch. Nếu tác giả không dám bước vào đời sống, không quan sát, không đối diện với những vấn đề gai góc của xã hội, thì sẽ chẳng một hội thảo hay liên hoan nào cứu nổi sân khấu. Khán giả hôm nay không cần những câu chuyện xa vời, bóng bẩy; họ cần được nhìn thấy chính mình - những con người đang vật lộn, yêu thương, trăn trở trong thế giới thực.

Kịch bản sân khấu đương đại, vì thế, không chỉ là nhu cầu nghệ thuật mà còn là trách nhiệm xã hội. Khi tác giả dám viết, nhà hát dám dựng và công chúng được thấy mình trên sàn diễn, sân khấu Việt mới thật sự hồi sinh. Còn nếu tiếp tục im lặng trước đời sống, sân khấu sẽ tự đánh mất "linh hồn" của chính nó. ■

Ra mắt dự án cải lương *Bức ngôn đồ Đại Việt*

Sân khấu Cải lương mới Đại Việt vừa giới thiệu dự án cải lương tuồng cổ *Bức ngôn đồ Đại Việt*, chính thức công diễn ngày 11.10 tại Nhà hát Cải lương Trần Hữu Trang (TP.HCM). Vở diễn được xem là tâm huyết cuối đời của NSND Thanh Tòng (1948-2016), do các tác giả Hà Văn Cầu - Loan Thảo - Thanh Tòng chấp bút, mang ý nghĩa kỷ niệm 100 năm gia tộc Minh Tơ gắn bó với nghệ thuật sân khấu truyền thống.

Đạo diễn NSƯT Hoa Hạ cho biết, ê kíp sáng tạo đặt mục tiêu vừa giữ tinh hoa của tuồng cổ, vừa làm mới dàn dựng, âm nhạc, phục trang để phù hợp với khán giả hôm nay. Dự án quy tụ dàn nghệ sĩ tài năng như: NSND Quế Trân, NSƯT Võ Minh Lâm, NSƯT Tú Sương, Điền Trung, Minh Trường, Nhã Thy, Lê Thanh Thảo, Nhã Thy, Kim Ngân, Thanh Sơn, Phạm Vũ Thành, Lâm Minh Nghiêm và Hữu Tài… Đáng chú ý, Võ Minh Lâm lần đầu đảm nhận vai Nguyễn Địa Lô - một tướng tài của Trần Hưng Đạo, thay vì hình ảnh kép đẹp quen thuộc trong các vở trước đây. Cặp đôi sân khấu mới Quế Trân - Tú Sương cũng hứa hẹn tạo nhiều thú vị khi vào vai phu thê.

Theo NSND Quế Trân, việc thực hiện *Bức ngôn đồ Đại Việt* là cách tiếp nối tâm nguyện của cha, NSND Thanh Tòng, trong hành trình bảo tồn và phát huy nghệ thuật tuồng cổ. Soạn giả Hoàng Song Việt khẳng định, ê kíp sáng tạo được tuyển chọn kỹ lưỡng để mang đến một tác phẩm giàu giá trị nghệ thuật, đáp lại tình yêu và sự trông đợi của khán giả mộ điệu. **THÙY TRANG**

Ngôi làng "cuối sông đầu biển" và câu chuyện khởi nghiệp xanh

Bài, ảnh: KHÁNH CHI

Giữa miền sông nước Hội An, làng Cẩm Thanh - vùng "cuối sông đầu biển", nơi giao hòa của ba con sông Thu Bồn, Trường Giang và Lộ Cảnh Giang - vừa được Tạp chí *Forbes* (Mỹ) vinh danh là một trong 50 ngôi làng đẹp nhất thế giới. Không chỉ sở hữu cảnh quan sông nước hiếm có, Cẩm Thanh còn là biểu tượng sinh động của văn hóa làng quê miền Trung, nơi người dân giữ gìn nếp nhà, nếp làng, gìn giữ hệ sinh thái rừng dừa Bảy Mẫu và phát triển du lịch cộng đồng bền vững, hài hòa giữa thiên nhiên - con người - di sản.

Vẻ đẹp làng Cẩm Thanh

Xưởng chế tác thủ công hàng lưu niệm từ tre Taboo Bamboo Workshop - Cẩm Thanh

Khám phá ngôi làng cuối sông đầu biển

Nằm ở vùng hạ lưu sông Thu Bồn, Cẩm Thanh được ví như "ngôi làng cuối sông đầu biển" - nơi ba dòng sông Thu Bồn, Trường Giang và Lộ Cảnh Giang gặp nhau trước khi đổ ra Biển Đông. Đây là vùng giao thoa giữa hai nguồn nước mặn - ngọt, tạo nên một hệ sinh thái nước lợ hiếm có và là vùng đệm quan trọng của Khu dự trữ sinh quyển thế giới Cù Lao Chàm. Với thảm thực vật phong phú và cảnh quan sông nước hữu tình, Cẩm Thanh được xem như "lá phổi xanh" điều hòa khí hậu cho khu vực Hội An.

Theo bảng xếp hạng của Tạp chí *Forbes* (Mỹ), Cẩm Thanh đứng thứ 20 trong danh sách 50 ngôi làng đẹp nhất thế giới năm 2025, đồng thời là đại diện duy nhất của Việt Nam được vinh danh. Trong mô tả của *Forbes*, ngôi làng được bao bọc bởi sông nước và rừng dừa xanh ngát. Trải nghiệm ngồi thuyền thúng lướt nhẹ qua rừng dừa Bảy Mẫu, ngắm những người lái đò địa phương quăng chài, hay đạp xe xuyên qua những con đường làng rợp bóng dừa, nơi có hồ sen, đìa tôm và đàn trâu thong dong gặm cỏ - tất cả tạo nên bức tranh đặc trưng của miền quê ven sông miền Trung Việt Nam.

Cẩm Thanh còn nổi tiếng với Khu Di tích lịch sử - văn hóa rừng dừa Bảy Mẫu rộng gần 120 ha, từng là căn cứ địa cách mạng trong kháng chiến chống Pháp và Mỹ. Năm 2023, rừng dừa được UNESCO công nhận là "Điểm đến du lịch tiêu biểu châu Á - Thái Bình Dương", đồng thời được vinh danh tại Diễn đàn giao lưu văn hóa và kinh tế Việt Nam - Ấn Độ.

Ngày nay, rừng dừa Bảy Mẫu trở thành điểm đến hấp dẫn của du khách trong và ngoài nước, thu hút khoảng 3.000 lượt khách mỗi ngày với các hoạt động du lịch sinh thái, chèo thuyền, khám phá hệ sinh thái rừng ngập mặn. Năm 2024, nền tảng du lịch toàn cầu Tripadvisor cũng xếp trải nghiệm đi thuyền thúng tại Cẩm Thanh vào Top 25 trải nghiệm trên thuyền hấp dẫn nhất thế giới.

Không chỉ có rừng dừa, vườn rau hữu cơ Thanh Đông của Cẩm Thanh cũng được xem là "một mảng xanh khác" trong bức tranh làng quê sinh thái. Mô hình này từng được Hiệp hội Du lịch Việt Nam vinh danh là Điểm du lịch sinh thái tiêu biểu năm 2018, và đến năm 2020 được Hiệp hội Du lịch Đông Nam Á (ASEANTA) bầu chọn là Điểm du lịch nông thôn bền vững.

Giữ văn hóa bản địa, phát triển sinh kế cộng đồng

Cùng với sự phát triển mạnh mẽ của du lịch, Cẩm Thanh đang trở thành hình mẫu về mô hình du lịch cộng đồng gắn với bảo tồn văn hóa bản địa. Các sản phẩm đặc trưng của làng như chèo thuyền thúng khám phá rừng dừa nước, tham gia trồng lúa, nuôi tôm, học nấu ăn với người dân địa phương - đã thu hút hơn 1 triệu lượt du khách trong và ngoài nước mỗi năm. Mô hình mang đến nguồn thu nhập ổn định cho khoảng 1.500 lao động địa phương (bình quân 7 triệu đồng/tháng), góp phần bảo tồn và phát huy giá trị Khu dự trữ sinh quyển thế giới Cù Lao Chàm - Hội An.

Theo thống kê, riêng trong năm 2024, doanh thu từ hoạt động thuyền thúng đạt hơn 103 tỉ đồng, nguồn lợi này được người dân trực tiếp thụ hưởng. Hiện toàn phường có hơn 1.300 thuyền thúng đăng ký hoạt động, tập trung chủ yếu tại hai thôn Vạn Lăng và Thanh Tam, tạo việc làm cho khoảng 1.400 lao động tự do. Bên cạnh đó, hơn 200 lao động khác làm việc tại các nhà hàng, khu du lịch và dịch vụ phụ trợ cũng góp phần hình thành một hệ sinh thái sinh kế dựa trên văn hóa - du lịch - tự nhiên.

Đặc biệt, tháng 2.2024, nghề làm nhà tre, dừa truyền thống của Cẩm Thanh được Bộ VHTTDL đưa vào Danh mục Di sản văn hóa phi vật thể quốc gia. Từ đó, nghề truyền thống được "hồi sinh" mạnh mẽ thông qua việc gắn kết với du lịch trải nghiệm, du lịch sinh thái và các chương trình học nghề - làm nghề dành cho du khách. Những tour tham quan đa dạng như: "Làm nông dân khám phá làng nghề", "Tham quan rừng dừa kết hợp trồng dừa nước", "Tour du lịch xanh - nhặt rác, bảo vệ môi trường"... đã góp phần xây dựng hình ảnh một Cẩm Thanh xanh, sạch, thân thiện và đậm đà bản sắc.

Nhờ sự hỗ trợ của chính quyền và các tổ chức, nhiều dự án bảo tồn và phát triển bền vững rừng dừa nước Cẩm Thanh đã được triển khai, hướng đến mục tiêu kết hợp hài hòa giữa bảo tồn thiên nhiên, phát huy văn hóa truyền thống và nâng cao đời sống cộng đồng. Những giá trị của làng quê miền Trung - từ tiếng hò khoan, nghề thủ công đến nếp sống hòa hợp với sông nước - đang được người dân Cẩm Thanh gìn giữ và thổi hồn vào từng sản phẩm, để mỗi du khách khi đến đây đều cảm nhận được sự giao hòa giữa con người, văn hóa và thiên nhiên.

Ông Trần Tấn Dũng, Chủ tịch UBND phường Hội An Đông chia sẻ: "Những dòng sông, cánh đồng, lũy tre, bụi dừa, ngôi đình, ngôi miếu, những con đường làng đã tạo nên Cẩm Thanh như một bức tranh thủy mặc. Bao thế hệ người dân nơi đây, từ thuở dựng làng lập ấp cho đến hôm nay, đã thổi hồn vào bức tranh ấy bằng lao động, bằng tình yêu quê hương, bằng những giá trị văn hóa truyền đời".

Theo ông Dũng, Cẩm Thanh là làng quê biết đối thoại và nương tựa vào tự nhiên, nơi con người sống hài hòa với sông nước, cây cỏ và với nhau. Triết lý sống ấy thể hiện qua những lễ hội Cầu ngư, Bả trạo, những điệu hò khoan, câu hát đối đáp dân gian, tất cả hòa quyện thành bản sắc riêng của một làng quê miền Trung mộc mạc mà sâu lắng.

Từ năm 2010, Đảng bộ và chính quyền TP Hội An đã xác định mục tiêu "xây dựng Cẩm Thanh trở thành làng quê sinh thái đặc thù". Định hướng ấy vừa là tầm nhìn của lãnh đạo, vừa là nguyện vọng chung của người dân, những người luôn mong giữ được hồn quê giữa nhịp đô thị hóa ngày càng mạnh mẽ. Hành trình phát triển hôm nay đã chứng minh sự lựa chọn ấy là đúng đắn: Cẩm Thanh đã vươn mình cùng thời đại bằng chính giá trị của làng quê.■

Trưng bày chuyên đề *Tượng gốm Sài Gòn xưa - Nghệ thuật và di sản*

Nhằm tôn vinh giá trị nghề gốm truyền thống và di sản văn hóa Sài Gòn xưa, Bảo tàng Lịch sử TP.HCM phối hợp với Bảo tàng TP.HCM, Bảo tàng Phụ nữ Nam Bộ và Hội Cổ vật TP.HCM tổ chức trưng bày chuyên đề *Tượng gốm Sài Gòn xưa - Nghệ thuật và di sản*. Sự kiện giới thiệu hơn 50 hiện vật tiêu biểu, diễn ra từ ngày 15.10 - 17.11 tại Bảo tàng Lịch sử TP.HCM (số 2 Nguyễn Bỉnh Khiêm, phường Sài Gòn).

Gốm Sài Gòn - một dòng gốm xuất hiện từ thế kỷ XVIII-XIX được xem là dấu ấn đặc trưng của vùng đất Nam Bộ. Cùng với các trung tâm gốm nổi tiếng như Lái Thiêu, Biên Hòa, dòng gốm này phát triển mạnh với các sản phẩm đa dạng: Đồ gia dụng, vật liệu xây dựng, phù điêu, tượng trang trí và đặc biệt là tượng thờ trong đình, chùa, hội quán. Mỗi sản phẩm đều kết tinh từ bàn tay khéo léo của nghệ nhân, thể hiện đời sống tâm linh phong phú và bản sắc văn hóa địa phương.

Không gian trưng bày được chia thành 4 nhóm chủ đề: Tượng thờ Phật giáo, Tượng thờ Đạo giáo, Tượng thờ dân gian và Tượng trang trí kiến trúc. Mỗi nhóm phản ánh rõ nét phong cách tạo hình, tín ngưỡng và thẩm mỹ của người Sài Gòn xưa. Nhiều tác phẩm thể hiện trình độ tạo tác tinh xảo, màu men đặc trưng và hình khối sinh động. Đáng chú ý, một số tượng có minh văn chữ Hán ghi rõ niên đại, tên lò gốm, địa điểm sản xuất - là tư liệu quý giúp giới nghiên cứu nhận diện sâu hơn về dòng gốm Sài Gòn.

THÙY TRANG

Chuyện một gia đình Khmer gìn giữ hồn dân tộc

● **PHƯƠNG NGHI**

Giữa vùng đất An Ninh yên bình của TP Cần Thơ, trong ngôi nhà nhỏ nơi phum sóc Chông Nô, hơn nửa thế kỷ qua, tiếng trống Chhay dăm vẫn vang lên rộn rã như nhịp đập của truyền thống được gìn giữ qua nhiều thế hệ. Nghệ nhân Thạch Tung vừa là người lưu giữ hồn cốt nghệ thuật dân gian Khmer, vừa là người cha, người thầy lặng lẽ truyền lửa đam mê cho con cháu và lớp trẻ trong làng. Mỗi nhịp trống đều có âm thanh của quê hương, có hơi ấm của gia đình, có sự tiếp nối bền bỉ của những giá trị văn hóa được nuôi dưỡng bằng tình yêu và lòng tự hào dân tộc.

Giữ lửa Chhay dăm từ mái nhà Khmer

Sinh ra trong gia đình thuần nông, mỗi dịp lễ hội về trên phum sóc, tiếng trống Chhay dăm rộn ràng vang lên đã thôi thúc nghệ nhân Thạch Tung dành thời gian nghiên cứu, chế tác nhạc cụ cho đội trống Chhay dăm chùa Bưng Tróp (xã An Ninh). Từ tình yêu nghệ thuật nhen lên dưới mái nhà bình dị, ông đã biến niềm say mê thành sợi dây gắn kết các thế hệ, vun đắp tình yêu văn hóa Khmer từ chính gia đình mình.

Bắt nguồn từ khát vọng duy trì múa trống Chhay dăm, với sự tìm tòi và khả năng tự chế tác, Thạch Tung dần hoàn thiện bộ nhạc cụ để phục vụ cho chính bản thân. "Để tạo ra những chiếc mão, tôi phải trải qua nhiều công đoạn, từ chọn đất sét nhão để tạo khuôn, nặn hình đầu và các chi tiết như mắt, mũi, miệng, tai rồi phơi khô, sau đó lấy vải hoặc giấy bìa báo nhúng vào keo được chiết xuất từ nhựa thon hop còn xanh dán lên khuôn đất, tạo thành lớp bồi đắp chắc chắn. Khi khuôn khô, đập bỏ lớp đất sét bên trong, công đoạn cuối là trang trí hoa văn, sơn màu theo từng nhân vật như chằn, khỉ Hanuman, hoàng hậu, công chúa hay mặt hề", nghệ nhân cho biết.

Với ông, mỗi tiếng trống vang lên vừa là âm thanh nghệ thuật vừa là tiếng gọi của quê hương, của truyền thống được cha truyền, con nối. "Để tạo ra những âm thanh nhịp nhàng, người chơi trống Chhay dăm sử dụng đôi tay của mình, kết hợp với nhiều kỹ thuật đánh trống đặc sắc. Đội trống Chhay dăm gồm từ 4 thành viên trở lên, bên cạnh trống còn có các nhạc cụ như cồng chiêng nhỏ, chhing (chập cheng) và đàn cò", theo nghệ nhân Thạch Tung.

Trong ánh chiều vàng rực rỡ của vùng quê sông nước, tiếng trống Chhay dăm từ sân chùa len lỏi qua từng phum sóc. Đó không chỉ là hơi thở văn hóa, mà còn là mạch sống gia đình - nơi cha dạy con, thầy dạy trò, thế hệ sau nối tiếp thế hệ trước giữ gìn bản sắc dân tộc. Hiện nay, đội trống Chhay dăm của chùa Bưng Tróp đã có 17 thành viên thường xuyên học và biểu diễn.

Em Lý Thanh Sơn (ấp Chông Nô, TP Cần Thơ) chia sẻ: "Em rất vui khi được tham gia đội trống, được học hỏi và thực hành những điệu múa cùng tiếng trống đặc trưng của dân tộc. Qua đó, em hiểu đánh trống là sự hòa nhịp, đoàn kết giữa mọi người trong đội".

Không dừng lại ở việc biểu diễn, nghệ nhân Thạch Tung còn truyền dạy cách chơi nhiều loại nhạc cụ truyền thống khác cho thế hệ trẻ. Nhiều học trò của ông nay đã có thể trình diễn thành thạo và tiếp tục lan tỏa niềm tự hào dân tộc ấy.

Hơn 12 năm gắn bó với trống Chhay dăm, ký ức về những buổi đầu tập luyện vẫn in sâu trong lòng em Thạch Nhã - cậu bé từng được cha dẫn đến nhà thầy Thạch Tung học múa trống. Đôi tay nhỏ ngày nào sưng tấy, rướm máu giờ đã mạnh mẽ, dẻo dai trong từng nhịp đánh. "Em rất vui mỗi lần biểu diễn, bà con đến xem đông, ai cũng phấn khởi", Thạch Nhã xúc động nói.

Từ mái nhà thuần nông đến sân chùa rộn rã, tiếng trống Chhay dăm đã trở thành nhịp nối thiêng liêng giữa quá khứ và hiện tại - nơi gia đình, truyền thống và nghệ thuật cùng hòa chung một nhịp đập.

Nghệ nhân Thạch Tung truyền dạy cách đánh trống Chhay dăm cho các em nhỏ

Tiếng trống vang giữa lòng phum sóc

Bà Châu Ngọc Hồng, Phó Chủ tịch UBND xã An Ninh, TP Cần Thơ cho biết: "Hằng năm, các lễ hội và những buổi biểu diễn nghệ thuật dân gian ở phum sóc là dịp để đội trống Chhay dăm chùa Bưng Tróp tỏa sáng, tiếp cận công chúng rộng rãi hơn. Thời gian gần đây, việc triển khai Dự án 6 *Bảo tồn, phát huy giá trị văn hóa truyền thống tốt đẹp của các dân tộc thiểu số gắn với phát triển du lịch* thuộc Chương trình mục tiêu quốc gia phát triển kinh tế - xã hội vùng đồng bào dân tộc thiểu số và miền núi giai đoạn 2021-2030 đã trở thành nguồn động viên lớn, kích hoạt phong trào học múa trống trong cộng đồng. Từ bàn tay và tấm lòng của nghệ nhân Thạch Tung, tiếng trống lại rộn ràng vang lên mỗi tối, làm phum sóc thêm rộn rã, ấm áp tình người".

Dù ở đâu, tình yêu nghệ thuật truyền thống của nghệ nhân Thạch Tung vẫn không hề thay đổi. Từ mái nhà nhỏ của mình, ông đã mang ngọn lửa Chhay dăm đến nhiều ngôi chùa Khmer trong tỉnh, kiên trì truyền dạy cho lớp trẻ. Dù tuổi đã cao, ông vẫn vượt đường xa, chỉ với mong ước góp phần giữ gìn và lan tỏa nghệ thuật dân gian của dân tộc. Nửa đời gắn bó với tiếng trống Chhay dăm, ông đã giúp nhiều địa phương dàn dựng tiết mục dự thi trong các hội diễn nghệ thuật Khmer khu vực Nam Bộ, gieo vào lòng bao thế hệ học trò niềm tự hào về nguồn cội.

Điều khiến ông trăn trở nhất là sự mai một của những loại hình nghệ thuật truyền thống Khmer như Dù Kê, Rô Băm hay múa trống Chhay dăm. Khi nghệ thuật hiện đại ngày càng chiếm ưu thế, việc giữ gìn những giá trị cội nguồn trở nên khó khăn hơn. Ông mong thế hệ trẻ sẽ hiểu rằng, trong từng nhịp trống không chỉ có âm thanh, mà còn có tiếng lòng của cha ông, có sợi dây gắn kết giữa các thành viên trong cộng đồng.

Với tình yêu sâu sắc dành cho văn hóa dân tộc, nghệ nhân Thạch Tung vẫn lặng lẽ ngày ngày thắp lên ngọn lửa đam mê từ chính mái nhà mình - nơi tiếng trống Chhay dăm vang vọng như lời kể về tình thân, về truyền thống được nối tiếp qua nhiều thế hệ. Chính từ gia đình ấy, tiếng trống của ông đã vượt khỏi sân chùa, vang xa trong lòng tuổi trẻ Khmer hôm nay và mai sau. ■

Lan tỏa giá trị gắn bó gia đình cho học sinh

Vừa qua, tại Trường THCS Chương Dương (Hà Nội), dự án xã hội Socialet mùa 7 do học sinh Trường THPT Chuyên Hà Nội - Amsterdam tổ chức đã diễn ra với chủ đề *Homeward*, nhằm lan tỏa thông điệp về tình cảm gia đình và giúp học sinh nhận thức sâu sắc hơn về giá trị gắn bó trong mái ấm.

Sự kiện được tổ chức dưới hình thức trải nghiệm trực tiếp, với nhiều hoạt động gần gũi như viết thư tay, in dấu vân tay lên hình vẽ, cùng các trò chơi giúp học sinh bày tỏ cảm xúc và học cách nói lời yêu thương, xin lỗi hay cảm ơn với những người thân. Ngoài hoạt động trải nghiệm, BTC còn gây quỹ thiện nguyện, trao tặng giấy bút và tiền mặt hỗ trợ học sinh có hoàn cảnh khó khăn tại Trường THCS Chương Dương, góp phần lan tỏa tinh thần sẻ chia và nhân ái trong cộng đồng.

Theo bạn Phạm Minh An (học sinh lớp 11 Nga, trường THPT Chuyên Hà Nội - Amsterdam, Trưởng BTC dự án), chương trình hướng đến việc giúp học sinh, đặc biệt là lứa tuổi THCS, hiểu rằng gia đình không phải lúc nào cũng hoàn hảo, nhưng chính những khác biệt, mâu thuẫn hay hiểu lầm lại là cơ hội để học cách lắng nghe, thấu hiểu và gắn bó hơn với nhau. "Chúng em mong các em nhỏ cảm nhận được niềm vui giản dị khi cả nhà quây quần hay một cái ôm ấm áp từ cha mẹ, để từ đó biết trân trọng mái ấm của mình ngay từ bây giờ," Minh An chia sẻ.

THÁI AN

TIN THỂ THAO

TP.HCM nhất toàn đoàn Giải bơi VĐQG

Kết thúc chương trình thi đấu tại Giải bơi vô địch quốc gia (VĐQG) 2025 tại Mỹ Đình (Hà Nội), đội tuyển bơi TP.HCM đã giành vị trí số 1 với thành tích 13 HCV, 8 HCB, 11 HCĐ. Hạng nhì toàn đoàn là đơn vị Tây Ninh với 9 HCV, 2 HCB, 2 HCĐ còn hạng ba là Quân đội với 8 HCV, 17 HCB, 7 HCĐ.

Giải đấu ghi nhận các tuyển thủ quốc gia thi đấu thành công và giành HCV ở nội dung tham dự của mình như Nguyễn Huy Hoàng (Quảng Trị) Nguyễn Thúy Hiền, Trần Hưng Nguyên, Nguyễn Quang Thuấn (Quân đội) hay Võ Thị Mỹ Tiên (Tây Ninh), Phạm Thanh Bảo (Vĩnh Long), trong đó Huy Hoàng nổi bật nhất với 5 HCV (200m bướm nam, 200m tự do nam, 400m tự do, 800m tự do và 1.500m tự do). Giải VĐQG được coi là đợt "sát hạch" cuối cùng để bơi Việt Nam chuẩn bị lực lượng cho SEA Games 33.

L.H

Hơn 400 VĐV dự Giải điền kinh trẻ quốc gia

Diễn ra tại sân Tam Kỳ (Đà Nẵng) đến ngày 14.10, Giải điền kinh trẻ quốc gia 2025 có sự tham dự của 35 đơn vị với hơn 400 VĐV. Tại giải, các VĐV tranh tài ở 51 bộ huy chương, trong đó có 3 bộ huy chương của nội dung tiếp sức hỗn hợp.

Giải đấu được kỳ vọng sẽ tìm kiếm thêm những gương mặt mới có chuyên môn tốt cho điền kinh Việt Nam. Đáng chú ý, VĐV Dương Thị Thảo (Quân đội) gây ấn tượng với tấm HCV nhảy cao nữ với kết quả 1m85, thành tích được công nhận là kỷ lục trẻ mới.

H.L

Tuyển Rowing dự giải châu Á

Đội tuyển Rowing Việt Nam sẽ cử 46 tay chèo tham dự Giải vô địch Rowing châu Á 2025 diễn ra tại Hải Phòng. Trong đó, tay chèo từng dự Olympic 2024 là Phạm Thị Huệ cũng góp mặt. Các tay chèo chủ nhà sẽ thi đấu đủ 20 nội dung (10 nam và 10 nữ) với mục tiêu nỗ lực giành kết quả ở từng nội dung thi đấu. Ban huấn luyện đội cho biết, các tay chèo đã tích cực chuẩn bị chuyên môn, các VĐV có thế mạnh ở các nội dung chủ lực sẽ hướng tới cơ hội giành thành tích huy chương.

Giải diễn ra từ ngày 11-19.10, trong đó các nội dung chính thức thi đấu từ ngày 16-19.10.

V.H

Đội tuyển Việt Nam được kỳ vọng sẽ thể hiện tốt hơn ở trận lượt về **Ảnh: HOÀNG GIANG**

ĐỘI TUYỂN VIỆT NAM:

Chờ màn trình diễn tốt hơn

● **VĨNH HY**

Trận thắng 3-1 của đội tuyển Việt Nam trước Nepal tại lượt trận thứ ba Vòng loại Asian Cup 2027 mang lại 3 điểm trọn vẹn, song màn trình diễn trên sân lại khiến người hâm mộ chưa thật sự yên tâm. Bởi lẽ, phải đến khi đối thủ nhận thẻ đỏ và chơi thiếu người, "Những chiến binh sao vàng" mới có thể bứt lên để giành chiến thắng.

Vẫn còn nhiều việc phải làm

Đá trên sân nhà trước đối thủ kém hơn 62 bậc trên bảng xếp hạng thế giới, các cầu thủ Việt Nam tung ra 24 cú dứt điểm nhưng chỉ ghi được 3 bàn thắng, trong đó 2 bàn được ghi khi đối phương chơi thiếu người. Trước đó, đội tuyển Nepal hiếm khi tạo sức ép lên khung thành thủ môn Đặng Văn Lâm, nhưng đã ghi được bàn thắng trong một tình huống cố định ở phút 17. Bàn thua này cho thấy hàng thủ Việt Nam bộc lộ một vấn đề quen thuộc - mất tập trung và thiếu tính ổn định trong nhịp độ thi đấu. Một thoáng lơ là của hàng thủ khiến đội bóng phải nhận bàn thua ở giữa hiệp 1, khi các hậu vệ chưa kịp bọc lót cho nhau. Nepal không phải đội bóng có sức mạnh tấn công quá lớn, nhưng vẫn nhiều lần khiến khung thành Việt Nam chao đảo từ các quả phạt góc và tạt cánh. Điều này đặt ra yêu cầu cấp thiết về việc siết chặt khâu kèm người, cải thiện sự tập trung và phối hợp giữa các trung vệ. Đây cũng là lời cảnh tỉnh rõ ràng rằng hàng phòng ngự vẫn chưa đạt được sự chắc chắn cần thiết, đặc biệt trong những pha bóng phản công nhanh của đối phương.

Đá với Nepal, đội tuyển Việt Nam giành quyền kiểm soát bóng 71% trong hiệp 1, thậm chí có lúc đến gần 80% trong giữa hiệp 2 nhưng những mảng miếng tấn công thiếu sắc nét trước hàng phòng thủ dày đặc của đội khách. Những pha phối hợp theo bài, thiếu sự linh hoạt uyển chuyển giúp đối phương dễ dàng hóa giải. Bên cạnh đó, sự xuất sắc của thủ môn đội trưởng Kiran Chemjong đã hạn chế những bàn thua của đội tuyển Nepal.

Thực tế, hiệp 1 cho thấy nhiều vấn đề trong cách vận hành lối chơi của thầy trò HLV Kim Sang-sik. Dù ra sân với phần lớn các trụ cột (không có cái tên U23 nào ra sân ngay từ đầu), kiểm soát bóng vượt trội, nhưng đội tuyển Việt Nam lại thiếu những pha phối hợp đột biến, nhiều đường chuyền sai địa chỉ và tốc độ lên bóng còn chậm.

Các cầu thủ tấn công tỏ ra lúng túng trong việc xuyên phá hàng thủ số đông của Nepal, vốn chơi rất kỷ luật và áp sát quyết liệt. Việc thiếu một nhạc trưởng có khả năng tạo đột biến khiến các pha tấn công của Việt Nam dễ bị bắt bài, chủ yếu xoay quanh các tình huống tạt bóng từ hai biên.

Sau khi bị Nepal gỡ hòa, lối chơi của Việt Nam có phần rối loạn, tuyến giữa mất liên kết, trong khi hàng phòng ngự vẫn mắc lỗi vị trí, tạo điều kiện cho đối thủ có những pha phản công nguy hiểm. Phải đến khi hậu vệ Nepal nhận thẻ đỏ ở cuối hiệp 1, thế trận mới nghiêng hẳn về phía chủ nhà trong hiệp 2. Lợi thế hơn người giúp các cầu thủ dễ dàng kiểm soát bóng, dàn xếp thoáng hơn và ghi liền hai bàn thắng để ấn định tỉ số 3-1.

Dẫu chiến thắng là kết quả quan trọng, nhưng rõ ràng đội tuyển Việt Nam còn nhiều điểm cần cải thiện, đặc biệt là hàng công. Trước hết là khả năng phối hợp nhóm và dứt điểm. Các cầu thủ vẫn chưa tận dụng tốt cơ hội, nhiều pha bóng hỏng ăn ở cự ly gần cho thấy sự thiếu bình tĩnh và chính xác trong khâu kết thúc. Khi đội tuyển Việt Nam có bàn thắng thứ ba, HLV Kim Sang-sik đã có những sự thay đổi bất ngờ khi không để một trung vệ thực thụ nào trên sân (bộ ba chơi thấp nhất là Đức Chiến, Xuân Mạnh và Hoàng Đức), đồng thời có đến 4 tiền đạo trên sân là Tiến Linh, Thanh Nhàn, Gia Hưng và Đình Bắc. Các cầu thủ chủ nhà thi đấu 2/3 sân, tạo sức ép khủng khiếp lên khung thành đối phương, nhưng cũng chỉ dừng lại ở mức cơ hội. Đội tuyển Nepal từng thua 1-2 Lào - đối thủ đã thua đội tuyển Việt Nam đến 5-0. Rõ ràng khi dùng tính chất bắc cầu, người hâm mộ chưa thể hài lòng khi đội nhà chỉ ghi được 3 bàn.

Kỳ vọng lớn hơn

HLV Kim Sang-sik đang trong quá trình xây dựng một đội tuyển trẻ trung và giàu khát vọng, nhưng rõ ràng sự ổn định và gắn kết vẫn là điều còn thiếu. Trận thắng Nepal là lời cảnh báo rằng Việt Nam không thể chỉ trông chờ vào sai lầm của đối thủ, mà cần tự mình tạo ra khác biệt bằng bản lĩnh và hiệu quả trong lối chơi. Những gương mặt trẻ đã mang lại làn gió mới, song họ cần thêm bản lĩnh và sự tỉnh táo để duy trì phong độ ổn định.

Trận lượt về với Nepal vào ngày 14.10, sẽ là cơ hội để đội kiểm nghiệm những điều chỉnh cần thiết. Một chiến thắng nữa chắc chắn nằm trong tầm tay, nhưng điều người hâm mộ mong chờ hơn cả là sự tiến bộ trong cách chơi, từ khả năng chuyển trạng thái, dứt điểm hiệu quả đến phòng ngự chắc chắn. Bởi lẽ, hành trình hướng đến VCK Asian Cup 2027 không chỉ cần kết quả, mà còn cần một đội tuyển Việt Nam thực sự bản lĩnh và trưởng thành qua từng trận đấu. Người hâm mộ không chỉ mong đợi kết quả, mà còn muốn thấy sự thay đổi tích cực về cách chơi.

Trận lượt về với Nepal chính là dịp để HLV Kim Sang-sik hoàn thiện những mảnh ghép còn thiếu trong hệ thống chiến thuật. Các cầu thủ trẻ U23 được kỳ vọng sẽ tiếp tục được trao cơ hội thể hiện bên cạnh kinh nghiệm của những trụ cột sẽ đóng vai trò quan trọng trong việc giữ nhịp và ổn định tinh thần toàn đội. Một yếu tố khác được chờ đợi là sự cải thiện trong khâu phòng ngự. Tính tập trung, khả năng bọc lót và hỗ trợ giữa các tuyến cần được nâng cao, tránh để mắc sai lầm đáng tiếc.

Với người hâm mộ, không chỉ 3 điểm tiếp theo trước Nepal mà là một chiến thắng thuyết phục, nơi đội nhà thể hiện rõ bản sắc, sự tự tin và tinh thần thi đấu hết mình. Trận lượt về không chỉ mang ý nghĩa điểm số, mà còn là thước đo cho bản lĩnh và khát vọng của thế hệ cầu thủ mới. Nếu biết khắc phục những điểm yếu đã bộc lộ và phát huy tối đa sức mạnh tập thể, đội tuyển Việt Nam hoàn toàn có thể mang đến một màn trình diễn tốt hơn, đáp lại niềm tin yêu và kỳ vọng lớn lao từ hàng triệu người hâm mộ. Đây là lúc đội tuyển cần chứng minh rằng chiến thắng ở lượt đi không phải là may mắn, mà là kết quả của sự tiến bộ thật sự trên con đường chinh phục đấu trường châu lục. ■

Pickleball, e-Sport và bước chuyển mình của thể thao Việt Nam

● KHẢI HƯNG

Trong bức tranh thể thao Việt Nam đương đại, bên cạnh những môn thi đấu quen thuộc như bóng đá, cầu lông, điền kinh hay bóng chuyền, một làn gió mới đang hình thành. Từ Pickleball đến e-Sport dần trở thành ngành công nghiệp tỉ đô, Việt Nam đang từng bước hòa nhịp cùng xu hướng toàn cầu, mở rộng biên độ phát triển thể thao theo hướng hiện đại và hội nhập.

Thời của những môn thể thao mở

Chỉ trong vài năm ngắn ngủi, Pickleball là môn thể thao kết hợp giữa tennis, cầu lông và bóng bàn, đã trở thành cơn sốt toàn cầu, lan rộng khắp châu Á. Tại Việt Nam, Từ một môn thể thao "ngoại lai", Pickleball đang dần trở thành lựa chọn giải trí thể chất của nhiều người dân đô thị - nơi những sân nhỏ, chi phí thấp và tính cộng đồng cao tạo nên sức hút đặc biệt.

Xu hướng lan tỏa của Pickleball ở Việt Nam là rõ rệt, nhiều câu lạc bộ mới thành lập, sân chơi xuất hiện rộng rãi tại các thành phố lớn, đặc biệt vì môn này dễ tiếp cận, chi phí đầu tư không quá cao và phù hợp cho nhiều lứa tuổi. Trong 6 tháng đầu năm 2025, thị trường Pickleball tại Việt Nam đã chứng kiến sự bùng nổ ấn tượng, với tổng chi tiêu của người tiêu dùng vượt mức nửa nghìn tỉ đồng, tăng trưởng hơn 1.200% so với cùng kỳ năm trước.

Một sự kiện đáng chú ý là Giải PPA Tour Asia - Vietnam Cup 2025 vừa diễn ra tại Đà Nẵng đã quy tụ gần 600 vận động viên chuyên nghiệp và phong trào từ khắp châu Á, với sự góp mặt của những ngôi sao hàng đầu thế giới như Ben Johns, Tyson McGuffin, Kaitlyn Christian. Không chỉ là sự kiện thể thao quốc tế đầu tiên về Pickleball tổ chức tại Việt Nam, giải còn ghi tên vào Kỷ lục Guinness với hơn 7.900 khán giả trực tiếp, vượt kỷ lục cũ từng được thiết lập tại Mỹ.

Nếu Pickleball là làn gió mới của thể thao ngoài trời, thì Thể thao điện tử (e-Sport) đang định hình một không gian thể thao hoàn toàn khác đó là hiện đại, công nghệ và bùng nổ trong kỷ nguyên số. Năm 2023 ghi nhận tổng doanh thu từ e-Sports tại Việt Nam đạt 5,78 triệu USD, tăng 11,15% so với năm 2022. Dự kiến đến năm 2030, doanh thu từ e-Sports Việt Nam sẽ đạt 10 triệu USD và tiếp tục tăng trưởng mạnh trong tương lai.

Không chỉ phát triển mạnh ở khía cạnh giải trí, e-Sport còn được xác lập vị thế thể thao chính thức. Việt Nam đã giành quyền đăng cai Đại hội Thể thao điện tử châu Á 2026 (Asian Esports Games 2026) - lần đầu tiên một sự kiện tầm cỡ khu vực trong lĩnh vực e-Sport được tổ chức tại nước ta. Sự hợp tác giữa FPT và GAM Esports, cùng hàng loạt đơn vị như Box Gaming, Team Flash, Vikings Esports… đang mở rộng hệ sinh thái e-Sport chuyên nghiệp trong nước. Không chỉ dừng lại ở game, các nhà đầu tư đang phát triển trung tâm đào tạo vận động viên e-Sport, sàn thi đấu mô phỏng (VR/AR) và nội dung truyền hình thể thao số.

Thách thức, cơ hội và định hướng chuyên nghiệp

Cả Pickleball và e-Sport đều thể hiện một xu hướng chung là thể thao Việt Nam đang bước vào thời kỳ đa dạng hóa. Từ một nền thể thao chủ yếu xoay quanh vài môn truyền thống, nay Việt Nam đã có thể tự tin tổ chức những giải đấu mới, hội nhập cùng dòng chảy thế giới. Tuy nhiên, sự phát triển này cũng đi kèm không ít thách thức.

Thứ nhất, hạ tầng thể thao phi truyền thống vẫn còn manh mún. Pickleball cần những sân tiêu chuẩn, còn e-Sport đòi hỏi kết nối mạng tốc độ cao và thiết bị chuyên dụng. Đầu tư cơ sở vật chất trở thành điều kiện tiên quyết nếu muốn các môn này phát triển bền vững. Thứ hai, vấn đề chuyên môn và quản lý. Việt Nam vẫn thiếu huấn luyện viên, trọng tài và cơ chế thi đấu chuyên nghiệp cho những môn mới. Nếu không có khung pháp lý rõ ràng, phong trào có thể phát triển nhanh nhưng khó đi xa. Thứ ba, thói quen công chúng. Người hâm mộ Việt Nam vẫn dành sự quan tâm lớn cho bóng đá. Việc tạo dựng văn hóa cổ vũ, tham dự giải đấu của các môn mới cần thời gian và chiến lược truyền thông bài bản.

Dẫu vậy, những "cơn sóng nhỏ" này lại chứa đựng tiềm năng lớn. Với Pickleball, một sân chơi có thể tổ chức ngay trong khu dân cư, công viên hoặc trường học. Với e-Sport, chỉ cần đường truyền Internet ổn định là có thể kết nối hàng triệu người chơi. Sức lan tỏa nằm ở khả năng phổ cập và sáng tạo, giúp thể thao tiếp cận gần hơn với người dân. Giới chuyên môn cho rằng, để những môn thể thao phi truyền thống phát triển, Việt Nam cần chuyển từ tư duy "quản lý" sang "kiến tạo" - tạo điều kiện cho các cộng đồng, doanh nghiệp và trường học cùng tham gia.

Một số địa phương như Đà Nẵng, Cần Thơ đã bắt đầu thử nghiệm mô hình "sân thể thao đa năng" - cho phép dùng chung cho bóng rổ, cầu lông, Pickleball, thậm chí tổ chức mini-tournament e-Sport cộng đồng. Mô hình này vừa tiết kiệm hạ tầng, vừa khuyến khích hoạt động thể chất, giải trí lành mạnh.

Về chính sách, Bộ VHTTDL đang nghiên cứu cập nhật Chiến lược phát triển thể dục thể thao Việt Nam đến năm 2030, tầm nhìn 2045, trong đó bổ sung nhóm môn thể thao mới, thể thao công nghệ, thể thao giải trí cộng đồng - mở hướng cho Pickleball và e-Sport được công nhận chính thức trong hệ thống thi đấu quốc gia. Ngoài ra, Ban vận động thành lập Liên đoàn Pickleball Việt Nam đã được Bộ VHTTDL công nhận, gồm 14 thành viên. Sự ra đời của Ban vận động sẽ giúp hoàn tất các thủ tục cần thiết, xây dựng điều lệ và vận động thành viên để tiến tới tổ chức đại hội thành lập liên đoàn, dự kiến diễn ra vào cuối năm 2025. Dù còn mới mẻ, nhưng chính sự khác biệt này lại khơi gợi khát vọng phát triển, nơi thể thao không chỉ là thi đấu, mà còn là cách kết nối, sẻ chia và khẳng định vị thế của một Việt Nam năng động trong thời đại mới.■

Thi đấu nội dung đôi nữ tại Giải PPA Tour Asia - Vietnam Cup 2025, diễn ra tại Cung Thể thao Tiên Sơn (TP Đà Nẵng)

Việt Nam đăng cai Đại hội Thể thao điện tử châu Á 2026

Trong khuôn khổ Diễn đàn Thể thao điện tử châu Á diễn ra trong hai ngày 9-10.10 tại Bangkok (Thái Lan), Hội Thể thao điện tử giải trí Việt Nam (VIRESA) và Liên đoàn Thể thao điện tử châu Á (AESF) đã ký kết biên bản ghi nhớ hợp tác, chính thức công bố Việt Nam sẽ là nước đăng cai Đại hội Thể thao điện tử châu Á lần thứ hai - Asian Esports Games (AEG) 2026.

Ông Đỗ Việt Hùng, Chủ tịch VIRESA, Phó Chủ tịch AESF cho biết: "Việt Nam là một trong những thị trường thể thao điện tử phát triển năng động nhất khu vực, với hơn 28 triệu người tham gia ở hơn 10 bộ môn phổ biến. Không chỉ có tiềm lực mạnh, Việt Nam còn là điểm đến hấp dẫn với văn hóa đa dạng và lòng hiếu khách. AEG 2026 sẽ không chỉ là giải đấu đẳng cấp quốc tế mà còn là cơ hội để bạn bè quốc tế trải nghiệm sâu sắc hơn về văn hóa Việt Nam".

Ông Hùng nhấn mạnh thêm, VIRESA cam kết mang đến trải nghiệm tốt nhất cho vận động viên và người hâm mộ, thể hiện tinh thần "kết nối - sáng tạo - đoàn kết" của cộng đồng e-Sport châu Á. AEG 2026 hướng tới trở thành biểu tượng của tinh thần hợp tác khu vực trong kỷ nguyên số.

Đại hội Thể thao điện tử châu Á (AEG) là sự kiện thể thao điện tử cấp châu lục do AESF bảo trợ. Phiên bản đầu tiên (AEG 2024) được tổ chức tại Bangkok (Thái Lan) từ ngày 25.11 đến 2.12.2024, với 179 vận động viên đến từ 29 quốc gia và vùng lãnh thổ tham dự. Đội tuyển e-Sport Việt Nam đã để lại dấu ấn với Huy chương bạc nội dung Liên Quân Mobile, khẳng định vị thế trong khu vực.

Việc Việt Nam đăng cai AEG 2026 đánh dấu bước tiến quan trọng trong hành trình xây dựng trung tâm thể thao điện tử của Đông Nam Á, đồng thời thể hiện cam kết của VIRESA trong việc phát triển e-Sport chuyên nghiệp - một lĩnh vực quan trọng trong hệ sinh thái công nghiệp văn hóa số. Đại hội được kỳ vọng sẽ góp phần thúc đẩy Chiến lược chuyển đổi số quốc gia và Chiến lược phát triển công nghiệp văn hóa Việt Nam đến năm 2030, tầm nhìn 2045, đưa thể thao điện tử Việt Nam vươn tầm khu vực và thế giới.

ĐẶNG XÁ

● Tổng Biên tập: **NGUYỄN ANH VŨ**
● Phó Tổng Biên tập: **PHAN THANH NAM - NGUYỄN VĂN MƯỜI**
● **TÒA SOẠN - TRỊ SỰ VÀ PHÁT HÀNH:**
Số 33 ngõ 294/2 Kim Mã, phường Ngọc Hà, TP Hà Nội - ĐT: 024.37265564 - E.mail: baovanhoa@fpt.vn
● **GPXB:** Số 370/GP-BTTTT ngày 05/7/2016 của Bộ Thông tin và Truyền thông

● **VĂN PHÒNG ĐẠI DIỆN PHÍA NAM:**
170 Nguyễn Đình Chiểu, phường Xuân Hòa, TP.HCM - ĐT/FAX: 028. 38230890 - 39100922
● **TRỤ SỞ VĂN PHÒNG ĐẠI DIỆN PHÍA NAM TẠI TỈNH KHÁNH HÒA:**
211 Thống Nhất, phường Tây Nha Trang, tỉnh Khánh Hòa; ĐT: 0258. 3825008
● **TRỤ SỞ VĂN PHÒNG ĐẠI DIỆN PHÍA NAM TẠI TP ĐÀ NẴNG:**
12 Trương Hán Siêu, phường An Hải, TP Đà Nẵng - ĐT: 0236. 3897798

● **Chế bản:** Báo Văn Hóa
● **In tại:** Cty CP In Công đoàn Việt Nam

GIÁ: 5.000đ

Xu hướng dịch chuyển nhân tài toàn cầu

● HỒNG NHUNG

Trong bối cảnh cạnh tranh toàn cầu về công nghệ và kinh tế tri thức ngày càng khốc liệt, nhiều nước đang bước vào cuộc đua giành giật nhân tài trên khắp thế giới. Và những chính sách thị thực (visa) hiệu quả sẽ định hướng dòng chảy nhân tài của nền kinh tế tri thức trong tương lai.

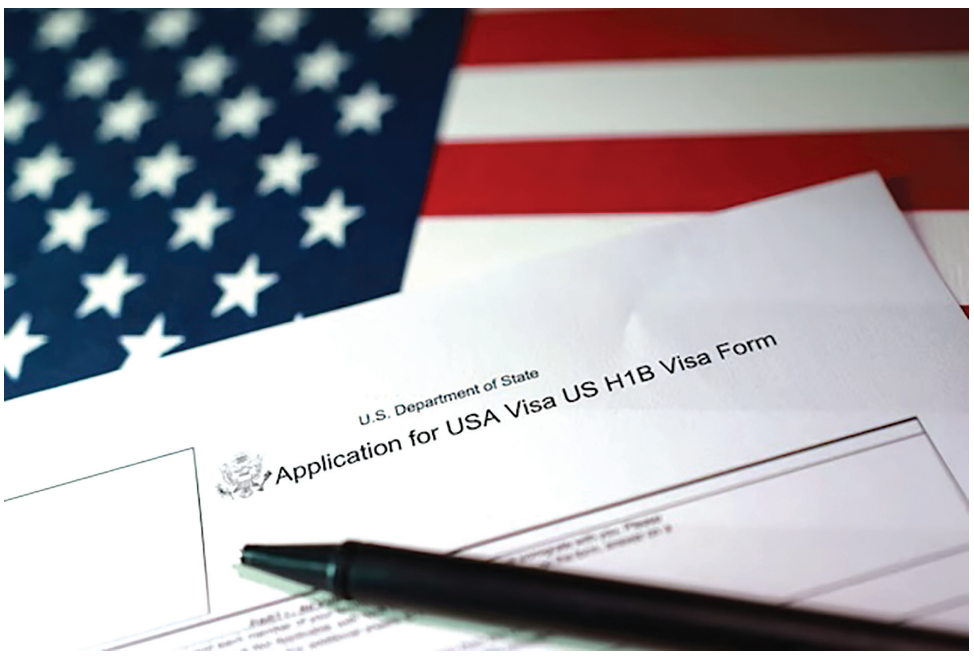
Trong tháng 9, Chính phủ Mỹ quyết định tăng phí visa H-1B, một loại visa quan trọng với những người lao động có trình độ cao muốn vào nước này làm việc. Tổng thống Trump khẳng định nước Mỹ cần "những lao động xuất sắc" và mức phí mới "gần như đảm bảo rằng điều đó sẽ xảy ra". Trong khi đó, Trung Quốc từ ngày 1.10 cũng tuyên bố áp dụng loại thị thực mới VISA K nhằm thu hút nhân tài trẻ trong các lĩnh vực STEM (khoa học, công nghệ, kỹ thuật, toán học). Loại thị thực này rộng mở chào đón các tài năng đến học và làm việc tại Trung Quốc.

Trung Đông cũng đang nổi lên là "vùng đất màu mỡ mới" thu hút nhân tài trên khắp thế giới. Các nước vùng Vịnh như Saudi Arabia, UAE, Qatar hay Kuwait tăng cường cạnh tranh thu hút nhân lực chất lượng cao. Tại châu Á, Hàn Quốc từ tháng 4 năm nay cũng triển khai visa F2 hạng nhất, dành cho chuyên gia trong các lĩnh vực trí tuệ nhân tạo, công nghệ lượng tử, bán dẫn, hàng không, robot, sinh học… Singapore nâng chuẩn lương với chuyên gia cao cấp nước ngoài từ năm 2025, đồng thời cung cấp các loại visa đặc biệt như Tech.Pass hay ONE Pass nhằm cân bằng lợi ích, vừa mở cửa cho chuyên gia quốc tế hàng đầu, vừa bảo vệ lao động trong nước.

Và Việt Nam cũng không đứng ngoài cuộc, khi ngày càng cởi mở hơn về chính sách visa. Ngày 8.8.2025, Chính phủ ban hành Nghị quyết số 229/NQ-CP về miễn thị thực (visa) cho công dân 12 quốc gia, áp dụng từ ngày 15.8. Chính sách visa thân thiện hơn đã giúp Việt Nam thu hút thêm nhiều hội nghị, triển lãm, sự kiện quốc tế, đồng thời tạo điều kiện thuận lợi cho doanh nhân và du khách tham gia các hoạt động này. Không chỉ riêng ngành Du lịch mà các ngành kinh tế khác như hàng không, vận tải, bán lẻ, dịch vụ... cũng đã được hưởng lợi. Sau hơn một tháng áp dụng, chính sách này được đánh giá là bước đi chiến lược, tạo thêm sức bật cho ngành Du lịch Việt Nam trong quá trình phục hồi và khẳng định vị thế trên bản đồ du lịch quốc tế.

Trong nhiều thập kỷ, giáo dục đại học tại Mỹ luôn có sức hút cực kỳ lớn với sinh viên các nước. Tuy nhiên, những vấn đề phát sinh như học phí đắt đỏ, các chương trình học bổng chịu áp lực và biến động chính trị đã thúc đẩy nhiều sinh viên quốc tế tìm đến các quốc gia khác như Đức, Canada hay Trung Quốc. Hay mới đây nhất, theo giới quan sát, chương trình thị thực H-1B tăng mức phí lên tới 100.000 USD với hồ sơ mới đang tạo nên rào cản gây khó khăn với nhiều công ty, người lao động muốn vào Mỹ. Giấc mơ Mỹ dường như thu hẹp lại một chút - kể cả với những người giỏi giang, có trình độ.

Theo các chuyên gia, thế giới có thể sẽ chứng kiến sự dịch chuyển của dòng chất xám toàn cầu rõ rệt hơn vào thời gian tới. Dù Mỹ hiện vẫn giữ lợi thế lớn về thương hiệu và cơ hội nghề nghiệp sau khi tốt nghiệp, nhưng mặt khác, sự mở rộng cơ hội từ Đức, Canada và cả Trung Quốc vào thời điểm này đang thu hút những sinh viên mong muốn không chỉ được học tập mà còn gắn bó lâu dài tại những quốc gia này.

Mẫu điền đơn xin visa H-1B trên nền cờ Mỹ Ảnh: REUTERS

Bên cạnh đó, cuộc đua trí tuệ nhân tạo (AI) hiện cũng là xu hướng tất yếu "đảo ngược cuộc chơi" khi các nước mong muốn thu hút và phát triển nhân tài nhiều hơn trong lĩnh vực này. Nhận thức được điều đó, nhiều quốc gia đã chủ động triển khai các chiến lược đa dạng thu hút và giữ chân nhân tài công nghệ trên thế giới. Chẳng hạn như, với chiến lược "Tech Talent Strategy" (2025), Canada đã triển khai chương trình visa đặc biệt cho những người giữ thị thực H-1B của Mỹ, mang đến cơ hội làm việc tại Canada trong 3 năm và tạo điều kiện đưa cả gia đình theo cùng.

Trong khi đó, Singapore, UAE và Australia cũng đưa ra các loại visa định hướng theo ngành nghề như AI, công nghệ sinh học, hoặc đổi mới sáng tạo. Hay mô hình thị thực chỉ dành cho người được mời (visa "invitation-only visa) mà Anh và Australia triển khai, sẽ chủ động mời các tài năng toàn cầu. Ngoài ra, Pháp cũng đầu tư tới 109 tỉ euro cho chiến lược AI quốc gia, kèm chính sách visa nhanh và tài trợ nghiên cứu nhằm thu hút lực lượng lao động giỏi vào quốc gia này.

Rõ ràng, việc bắt nhịp với xu hướng phát triển nhanh chóng của AI đã đặt ra thách thức lớn cho các quốc gia trong công tác đào tạo và duy trì nguồn nhân lực chất lượng cao. Vì lý do đó, AI có thể được xem là "cán cân quan trọng" định hình xu hướng dịch chuyển nhân tài toàn cầu trong thời gian tới.■

GÓC BÌNH LUẬN

Quyết định mang tính chiến lược

● LƯƠNG SAN

Việc bãi bỏ chính sách miễn thuế VAT cho khách du lịch quốc tế vào năm 2021, rõ ràng đã để lại hậu quả nặng nề cho ngành du lịch và bán lẻ của Anh. Theo các báo cáo gần đây, Anh đã mất đi khoảng 2 tỉ bảng Anh chi tiêu từ du khách ngoài EU, một con số không hề nhỏ trong bối cảnh nền kinh tế đang phục hồi chậm và nhiều khó khăn.

Đáng nói hơn, các đối thủ ở châu Âu như Tây Ban Nha, Pháp hay Italia lại đang tận dụng tốt ưu đãi thuế để thu hút lượng khách tăng vọt, khiến nước Anh dường như ngày càng mất vị thế cạnh tranh.

Một câu hỏi đặt ra là tại sao chính sách thuế lại quan trọng đến vậy. Với khách du lịch, đặc biệt là những người đến từ các quốc gia giàu có như Ả Rập Xê Út hay Kuwait, việc mua sắm không chỉ là nhu cầu mà còn là trải nghiệm văn hóa, xã hội. Việc áp thuế VAT lên các mặt hàng xa xỉ hay quà lưu niệm không chỉ khiến họ phải cân nhắc lại chi tiêu, mà còn khiến nhiều người chọn điểm đến khác "dễ thở" hơn về mặt thuế phí.

Ngoài ra, sự xuất hiện của các loại thuế du lịch ở nhiều thành phố như Aberdeen hay Liverpool lại càng làm tăng gánh nặng chi phí cho du khách. Khi mức thuế ở Aberdeen hiện cao hơn cả Barcelona (Tây Ban Nha) và Venice (Italia), hai trong số những điểm du lịch đắt đỏ nhất thế giới, không khó hiểu khi khách chọn những thành phố khác thay vì đến Anh.

Tuy nhiên, vẫn có quan điểm cho rằng việc miễn thuế VAT là ưu đãi dành cho khách quốc tế, trong khi người dân bản địa vẫn phải đóng thuế đầy đủ, dẫn tới sự không công bằng và thất thu ngân sách. Chính phủ cần cân bằng giữa việc thu hút du khách và bảo đảm nguồn thu thuế quốc gia.

Dù vậy, trong bối cảnh cạnh tranh khốc liệt giữa các điểm đến du lịch toàn cầu, việc duy trì những chính sách hấp dẫn và linh hoạt là điều bắt buộc. Nếu Anh tiếp tục giữ nguyên cách tiếp cận thuế hiện tại, nguy cơ mất thị phần vào tay các quốc gia châu Âu sẽ ngày càng rõ ràng hơn. Việc khôi phục chính sách miễn thuế VAT cho du khách quốc tế là một quyết định mang tính chiến lược và cần thiết để duy trì sức hút cho ngành du lịch vốn đang là một trong những "xương sống" của nền kinh tế Anh.

Nếu không khéo léo, Anh có thể tiếp tục mất thị phần du lịch vào tay nhiều nước châu Âu, kéo theo thiệt hại kinh tế sâu rộng hơn. Ngược lại, nếu triển khai lại một cách hợp lý, chính sách này có thể trở thành đòn bẩy phục hồi nền kinh tế sau đại dịch và khẳng định vị thế của nước Anh trên bản đồ du lịch thế giới. ■

Cung Gyeongbok mở hai địa điểm hiếm đón khách

Thông báo từ Trung tâm Cung điện và Lăng mộ Hoàng gia Hàn Quốc, hai địa điểm hiếm khi được tiếp cận trong Cung điện Gyeongbok đó là Geoncheonggung và Hyangwonjeong sẽ mở cửa chào đón công chúng từ ngày 15-31.10. Đây là một phần chương trình đặc biệt nhằm giới thiệu những di tích lịch sử quý hiếm của triều đại Joseon (1392-1910).

Cung điện Geoncheonggung từng là nơi ở của vua Gojong và hoàng hậu Myeongseong. Cung điện này còn đánh dấu bước tiến hiện đại khi là nơi đầu tiên ở Hàn Quốc được lắp hệ thống đèn điện vào năm 1887. Hyangwonjeong, một ngôi đình cuối thời Joseon được xây dựng trên một hồ nước nhân tạo, từng là nơi nghỉ dưỡng của hoàng gia và nổi tiếng vì sự thanh lịch trong kiến trúc. Cả hai địa điểm thường đóng cửa để bảo tồn, nên sự kiện lần này là cơ hội hiếm có cho du khách khám phá những góc kín đáo và giàu giá trị văn hóa của cung điện Gyeongbok.

M.PHẠM